

Leto XIX. V Ljubljani, julij, avgust, september 1916. Št. 7, 8, 9.

Čebelarska opravila.

Blatačan.

f) Vzimljenje čebel.

Kje so moje rožice, pisane in bele?

(V. Orožen.)

Za časa žetve je posebno po gorskih krajih konec čebelne paše. Čebele naberejo pri ugodnem vremenu komaj toliko, kot potrebujejo sproti, ob slabem pa so prisiljene načeti celo zaloge za zimo. Potem zapoje po travnikih zopet kosa mrtvaško pesem, in zadnja cvetka mine. Redko le še prileti kaka čebelica domov z obnožino, ki jo je skrbno nabrala po posameznih cvetkah, na solnčnicah ali nebinah. Sčasoma pa še teh zmanjka. »A meni svet je ves ocvetel!«

Ako je v medišču še strd, tedaj je zadnji čas, da jo odvezamemo, ker potem jo spravijo čebele. Ponekod pa še medi ob lepem vremenu (od sredi avgusta do sredi septembra) vresje in ajda. Po goratih, vetrovnih in mrzlejših krajih pa ajda sploh ne medi, ostane potem le še vresjè. Kdor je imel priložnost, šel je s panji na pašo. Nekaj dni dobre paše zadostuje močnemu ljudstvu, da si nabere dovolj zalog za zimo. Umevno, da mora imeti tak panj že izdelane satnike, zakaj dokler bi jih čebele šele izdelavale, bi paša že minula.

Priprava panjev za prezimljenje.

S prenehanjem paše preneha tudi matica polagati zalego. Ljudstvo, ki ga je bilo v vališču in medišču natlačenopolno, je sedaj skrčeno in ima ravno prostor v vališču. Medišče je prazno in izmrto. Le redkokdaj vidimo izleteti kako čebelico iz medišča. To je znamenje, da medišče lahko izpraznimo, oziroma odvezamemo. Satnike izvzamemo, matično mrežo pa zamenjamo z deščicami. Ako so čebele sate vališča pritrdile k mreži, jo odrahlimo prav lahko z dolgim nožem, ki ga tudi

med letom rabimo pri izjemanju satov. Pri teh opravilih nas čebele ne bodo mnogo nadlegovale, ker so vse čebele itak v vališču, in ako izvršimo opravila ob solnčnem vremenu.

Ob tej priliki pregledamo tudi stavbo v vališču; trotove sate zamenjamo z drugimi. Ako je po satih strd ali morda zalega, tedaj jih pustimo nekaj dni še v medišču, dokler jih čebele ne izpraznijo. Deščico pusti odmaknjeno, da lahko gredo čebele v vališče. Žrelo zamaši!

Ako najdeš v medišču zalego, tedaj je matica v njem; poišči matico in jo deni v vališče. Medišče pa šele izprazni, kadar čebele izlezejo, ali pa če lahko satnike zamenjaš z onimi v vališču. Kaj enakega v tem času pa se pripeti le čebelarju, ki ne gleda dosti na svoje čebele. V vališču pusti le starejše sate, ker so toplejši nego novi.

Na zalegi spoznamo, je li matica dobra ali slaba. Zalega po celem satu znači dobro matico. Obenem določimo tudi količino zimskih zalog.

Vse, kar smo zapazili, zapišimo vestno, da pozneje ukrenemo potrebno in morebitne napake ali zamude popravimo.

Začetnik ima vedno veselje z velikim številom panjev. Vse hoče spraviti črez zimo, če je tudi le pest čebel v njih. Kako razočaranje ga čaka v vigredi! Malo čebel se še v tako dobrem in toplem panju ne more zadosti ogrevati, dobi vsled prehlajenja grižo, in če ni prilike za zgoden izlet, poginejo vse; če pa že prežive zimo, v vigredi ne morejo nikamor, in slabši je tale panj kot nobeden! Izberi za prezimljenje le najboljše panji. Slabiče združi, da tako dobiš močne plemenjake, ki zasedejo vse okvirje. Seveda hrane ne sme primanjkovati! Posebno letos, ko bo trda za sladkor, pripravimo za zimo le najboljša ljudstva. Tako se varujemo stroškov, neprilike in razočaranj v vigredi.

Osirotele panji pridruži drugim! Trotove matice odpravi in čebele pridruži slabičem! Tudi panji s slabo matico odpravi, ker s takimi ne dosežemo ničesar, tudi prihodnje leto ne!

Vsa opravila po panjih vrši skrbno, da tako sam ne pokončaš matice in ne dosežeš ene nadloge več!

Jesensko pitanje.

To je huda reč,

želodček prazen, mrzla peč!

(J. Stritar.)

Od pokrajine, kjer čebelarimo, kakor od paše, je odvisna množina in kakovost nabrane strdi, kot zaloge za zimo. Ako hrane ni dovolj ali pa, da ni primerna za zimo, nastane potreba pitanja.

Neugodna paša prisili čebelarja, da dá čebelam dovolj zalog za zimo. Alberti-Žnidarskičev panj mora imeti vsaj 8—10 kg, eksportni nekaj manj. Sicer pa nekaj preveč ne škoduje. Najbolje se prepričamo o zalogah potom tehtanja. Teža panjů z okvirji naj bo zaznamovana na panju, kar omogoči vsakemu približno določiti množine zimskih zalog.

V krajih, kjer čebele naberejo mnogo gozdnega medu, je treba tega odvzeti in ga nadomestiti z drugim ali pa s sladkorjem. (Glej članke o pitanju s sladkorjem!) Pitamo ali navadno s koritci na noč, ali pa da vstavimo kar cele satnike, napolnjene s strdjo ali sladkorjem. Ako letos ne dobimo neobdačenega sladkorja, priskrbeti si bomo morali primeren med iz drugih krajev, ako hočemo čebelice spraviti žive črez zimo.

V krajih s slabo jesensko pašo najdeš v panjih v tem času jako malo zalege. Tudi ljudstva so jako skrčena. Jesensko pitanje pa prisili matico, da zaleže še nekaj več zalege in tako pripravi za zimo mlad zarod, ki laglje prezimi in zanesljiveje prenese vigredno vreme. Kjer dá ajda ali vresje zadostno jesensko pašo, postane tako pitanje seveda nepotrebno. S pitanjem pa ne zavlačuj; opravi to še, dokler je vreme ugodno, da čebele utegnejo vse zadelati.

Ko smo vse v panju uredili, potisnemo še vanj podlago, ako take rabimo.

Kadar paša poneha, prične tudi ropanje; zgodi se to ali od čebel lastnega čebelnjaka, ali pogosteje od tujih. Zoži žrela, da bodo čebelice laglje varovale svoj dom. Kaj treba ukaniti proti roparicam, kadar nastopijo močno, mora vedeti itak vsak čebelar. Sicer pa je majhno ropanje vsakdanji pojav. Močen panj se roparic kmalu odkriža.

Zapažitev panjev.

In mraz, je mraz, da kamen poka.

(J. Stritar.)

Dočim izvršimo navedena opravila polagoma, koj po končani jesenski paši, septembra, počakajmo še nekaj časa z zapažitvijo. Dotlej pa pustimo čebele lepo pri miru, da si svoje bivališče uredijo, razpoke zalepijo, spravijo hrano na pravo mesto, popravijo sate, ki smo jih pri pregledovanju poškodovali. Neumestno je torej, sedaj še brodit po panjih. Te smatramo sedaj za nekaka svetišča!

Ko pritisne mraz, takrat opravimo zadnje delo čebelarskega leta — zapažitev panjev. V bolj mrzlih, goratih krajih je to koncem oktobra, začetkom novembra; po toplih krajih malo slej. Kako žalostno je tedaj povsod! Dnevi postajajo kratki, mrzli, megleni; vetrovi pihajo, slana mori! V naravi postaja pusto. Sedaj se človek rad stisne k peči, pa tudi čebele v grozd. Pripravljajo se za zimo. Jih bomo pustili zmrzovati? Mislím, da ne! Torej kako zapažiti?

Alberti-Žnideršičevi panji, kakor tudi eksportni so topli itak dovolj, močna zapažitev potemtakem ni potrebna. Panji stisni tesno ter jih pokrij z vrečo, nagačeno s senom ali mahom in prešito kot žimnica. Tako pripravljene blazine prisloniš tudi zadaj. V panji med mrežico in vrata zamaši cunje. Bolj pripravne pa so tudi blazine iz cunj, papirja ali slame. Izpraznjeno medišče istotako napolnimo s cunjami ali blazi-

nami. Zapažitev potem vsak čas lahko odstraniš, ne da bi motil čebele. Tudi ostane čebelnjak pri taki zapažitvi čeden. S slamo, ki bi jo rabili za zapažitev, in je vobče v rabi pri kmetih, privabimo največje zimske nadležneže v čebelnjak — miši in rovke. In kako izgleda čebelnjak vsled take zapažitve! Jako primerne za zapažitev so takoimenovane slamnice, ki jih lahko kupimo za mal denar ali jih pa spletemo sami. V to svrho rabimo posebno pletilnico, ki stane par kron in se izplača že prvo zimo. Slamnice lahko rabimo leta in leta.

Kmečke panji treba bolje zapažiti, ker so navadno iz tankih desk. Vsekako pa se varujmo blaga za zapažitev, ki nudi skrivališča za resne nadležneže, mislim posebno na — strgane odeje. Kmečki panji se tudi navadno slabo zaprejo, tako da so pozimi zelo mrzli. Posebno končnice ne zaprejo panjů dovolj, kar treba pred zimo popraviti.

Ni pa tudi dobro pretoplo zapažiti, ker potem čebele preveč »močijo«. Vsled mokrote v panju plesni satje, in bivališče postane sčasoma mrzlo in neznosno za čebele. Panji z mrzlo stavbo zapažimo prej, nego one s toplo.

Od pravega vzimljenja je odvisen obstoj in razvoj ljudstev v vigradi, kakor so tudi odvisna vsa pričakovanja čebelarja. Opravimo torej to skrbno, kolikor le možno.

Tudi čebel naših vrlih boriteljev ne pozabimo! Vzimimo jih, kakor bi bile naše lastne!

Nadležneži čebel.

Na zimo pridejo miši k hišam. Ker silijo skoz žrela v panji ter tam nadlegujejo in motijo čebele, da, celo izgrizejo sate, imejmo v čebelnjaku nastavljeno vedno mišnico. Pred žrela pa pritrdimo zapahe, ki zabranijo mišim vhod. Najsilnejše so rovke.

Naši čebelnjaki so večinoma obrnjeni vsi proti jugu. Solnce sije torej pozimi naravnost na žrela in izvabi lahko čebele od gnezda, nakar zmrznejo. Pri A. Ž. panjih postavimo brado pred žrelo. S tem tudi zabranimo vetru vstop. Obnesejo se tudi dobro vrata, ki jih naslonimo pred panji. Zabranimo tako dostop solčnih žarkov, zadržimo zimske vetrove, ne da bi s tem preprečili dohod zraka.

Nepokoj po zimi čebelam največ škoduje, ker jih spravi iz grozda. Tudi porabijo vsled nemira več hrane. Skrbi torej za mir okrog čebelnjaka. Ako stoji drevje blizu, glej, da veje ne bodo delale nepokoja. Tudi vrata čebelnjaka pritrdi.

Shranjevanje satjã.

Najdražji zaklad čebelarja so prazni satniki, ki jih vzamemo iz medišč. Saj je znano vsakemu čebelarju, ki čebelari s panji s premakljivo stavbo, da se ima zahvaliti za dobro letino poleg dobri paši, najbolj veliki množini izdelanih satov. Ž njimi prihrani čebelam truda-

polno izdelovanje, sebi pa prištedi dokaj strdi, zakaj čebele porabijo približno 10 kg strdi za izgotovitev 1 kg satja. Všteta pa še ni zamuda, ki bi se lahko porabila za donajanje strdi, in tako izkoristila paša. S praznim satjem pomagamo drugcem ali manjšim rojem, da se hitreje razvijajo; z njim razširjamo plemenjakom spomladi vališče, da dobimo prej roje, ali da morejo hitreje izrabiti pašo.

In ker so ravno izdelani satniki tak drag zaklad, jih je treba čez zimo tudi skrbno shraniti in varovati, da ostanejo prihodnje leto rabljivi.

Za to rabimo posebno omaro, ki v njej nastavimo satnike kot v panjih, ali jih obesimo kot so v njih. Nekateri čebelarji imajo v svojem čebelnjaku predala ali police, ki se zaprejo. V teh shranjujejo svoje satje in svoj vosek. Malemu čebelarju zadostuje zaboj, ki ga predeli z laticami tako, da lahko nastavi ali obesi na te satnike. Tudi satje s strdjo lahko shranimo v takih zabojih. V vigredi je s takimi satniki pitanje slabičev jako preprosto.

Shranjeno satje je treba od časa do časa zažveplati. V kako posodico nasujemo nekaj žrjavice, nanj potrosimo zdrobljenega žvepla. Sedaj to hitro vtaknemo v zaboj ali omaro pod sate in potem dobro zapremo, da ne uhaja dim. Nekateri zopet narežejo trakom podobne kose platna ali debelega papirja (od sladkorja) ter jih omočijo v raztopljenem žveplu. Žvepleni traki se kmalu strdijo. Kadar jih rabimo, treba je te samo prižgati in obesiti v prostor, kjer hranimo satje.

Sate z obnožino je najbolje postaviti v vališče. Ako pa tega ni mogoče, tedaj te shranimo tudi v prostoru, kjer imamo satje. Ker pa obnožine ne smemo žveplati, zalijmo jo z gosto sladkorjevo raztopino. Tako ti počaka obnožina nepokvarjena do vigredi, ko jo potem lahko porabiš. Tudi pri takem satju je paziti, da ne pride vanj molj.

Tako bi bile pripravljene naše ljubljenske za zimski počitek. Dal Bog, da ne praznujejo vstajenja več pod gospodstvom uničujočega meča, marveč — ustvarjajočega miru! In kadar prične zima svoje vladarstvo, tedaj stopimo tiho k čebelnjaku in slišali bomo čebelno šepetanje:

Debelo mete, sever brije
in tuli, dih njegov je mraz;
srdito veje drevju vije,
mikastil rad bi tudi nas.

Mi pa na gorkem tu sedimo,
naj tuli sever, sneg naj gre;
saj vemo, da za hudo zimo,
pomlad vesela čaka že.

„Pišimo stvarno!“

I. Kosi,

V članku tega naslova je pisal v zadnji »Čebelarjevi« številki gospod Miloš K., da o nekaterih točkah mojega prevešanja ni na jasnem, radi česar mi naj bo dovoljeno o stvari izpregovoriti še nekaj besedi, kar tem raje storim, ker se mi dozdeva potrebno, da se debata o prevešanju nadaljuje.

Morebiti poseže vmes še kdo izmed v tem oziru izkušenih čebelarjev, kar bo stvari gotovo v korist. Gospod K. piše, zakaj ne izločim medu iz onih treh satov, preden jih denem iz medišča v vališče, in še manj mu gre v glavo, čemu hočem s temi sati omejiti matici zalego. Medu nisem iztočil ravno radi tega, da se onemogoči matici v te sate zalegati, torej s tem prostor omejim. Nisem pa rekel, da potisnem te sate med zalego v vališče ravno na isti prostor, kjer so bili oni, ki sem jih prevesil v medišče, kar bi bilo res nerodno in za čebele nenaravno, ampak sate z zalego sem skupaj pomaknil, one z medom pa dal ob strani. Čim dalj časa čebelarim, tem bolj sem prišel do prepričanja, da je — vsaj v našem kraju — omejitev matičnega zaleganja v času glavne paše jako važno, če hočemo doseči dober uspeh.

Seveda se omejitev po glavni paši odstrani in ne sme biti v taki meri, da bi matici na zdravju škodovala ali njeno plodovitost ovirala.

Pri nas glavna paša ni tako dobra, da bi čebele v par dneh napolnile celice z medom in s tem matici vsaj deloma onemogočile zaleganje, pač pa matica v tem času zalega s podvojeno silo, in v nekaj dneh bo vsak kotiček zaležen.

Da ta zalega porabi veliko medu in povzroči čebelam mnogo opravka, je umevno, panj pa postane po glavni paši preveč živalen, in čebele ležijo pred žrelom v gručah, ne koristijo pa nam ne, ker ni paše; glavna paša je namreč pri koncu.

Ljudstvo mora biti že ob glavni paši močno in mora imeti posebno dovolj nabiralk, matici pa se pusti toliko prostora za zaleganje, da panji pri tej moči ostanejo.

Če se ne motim, se je že pisalo v nekaterih listih o omejitvi matičnega zaleganja, in poznam tudi izkušenega čebelarja, ki že več let to prakticira s prav dobrim uspehom.

Sedaj pa še nekaj o prevešanju iz mojih dosedanjih izkušenj.

Alberti-Žnidersičev panj se mi je priljubil, ker se mi dozdeva delo v njem vsaj za mojo osebo tako lahko in preprosto, da menda v malokaterem tako in v nobenem bolj.

Moram pa priznati, da dosedaj nisem mogel prevešanju izvabiti nobene praktične vrednosti, radi česar sem namenjen v bodoče sploh to delo opustiti, o pravem času samo medišče odpreti ter to opremiti z izdelanim satovjem.

Trdi se, da se s prevešanjem rojenje prepreči in donos pospeši.

Ali je to sploh logično?

Prevesi se, ko je ljudstvo v vališču že dobro razvito in vališče popolnoma zaseda. Tedaj pa je že tudi večina satov zaležena, navadno samo dva stranska ne, v katerih je med in cvetni prah. Tedaj obesimo recimo vse sate, izvzemši onega, ki je na njem matica, v medišče, vališče pa opremimo z izdelanim satovjem.

S tem se je matici odprlo za zaleganje novo polje, katero, ker je sedaj že precej dobra paša, tudi v polni meri izkorišča.

Panj postane v kratkem času tako močno obljuden, da je primoran rojiti. In rojili so mi tudi vsi štirje panji te vrste, ki sem jih prezimil in prevesil, in sicer dva po trikrat, drugima dvema pa sem drugce vrnil, ko sem jim bil prej matičnjake porezal. Ker se prevešanje godi v prvi polovici majnika, glavna paša pa se začne koncem tega mesca in se v juniju nadaljuje, porabijo čebele v drugi polovici majnika donos, ki je tedaj še nekaj boljši, večjidel za pomnoženo zalego, v začetku junija, ko je najboljša paša, pa rojijo. S tem pa se donos nikakor ne pospeši.

Logično pa se mi dozdeva, da če ljudstva ne prevesim, medišče pa opremim z izdelanim satovjem, ostane ljudstvo ravno pri potrebni moči, čebele ne potrebujejo toliko medu za zalego in tudi ne bodo kmalu rojile, ker ima panj enako veliko medišče kot vališče, torej dovolj prostora. Radi tega mora biti tudi donos boljši. To bi torej bilo moje mnenje o prevešanju. Gotovo pa igrajo tudi v tem oziru krajevne razmere važno vlogo.

Sedaj pa še nekaj o zatiranju trotov. Gospod Miloš K. dokazuje, da ima dobiček z ozirom na donos, če trote kakega ljudstva popolnoma zatre, kakor tudi v tem oziru, da trotje manj vrednega ljudstva ne pridejo z nobeno matico v spolno dotiko. To bi bil vsekakor napredek, če je stvar sploh izvedljiva. Naravno čebelno ljudstvo ima in hoče imeti ob gotovem času trote. Trudilo se bo torej vedno nanovo, si iste izgojiti, če smo jim zalego tudi uničili, in morali bomo stati s čevljarskim nožem na braniku več mescev, da nam kateri debeluh ne prekriža računov.

Recimo pa, da se nam je stvar popolnoma posrečila.

Tukaj se mi vsiljuje sedaj dvoje vprašanj v pero. Prvič: Ali je res, kar trdijo strokovnjaki, da je gotovo število trotov čebelnemu ljudstvu potrebno tudi kot pospešitelj donosa, in da ljudstvo brez trotov postane leno?

Diakon Avgust Ludwig piše v svoji knjigi »Unsere Bienen« o potrebi trotov med drugim: »Kakor rabi listje na drevesu hrano, ravnотako vleče isto zopet hrano iz zraka, in nikomur ne bo prišlo na um, porezati drevesu listje z namenom, da bo dosegel potem več in lepših sadov. Nekoč sem na neki trti odstranil listje, misleč, da bo hrana, ki jo je prej listje uživalo, prišla sedaj grozdju v dobro, a tega ne storim nikdar več! Ko pride jesen, in neha teči sok, in drevo listja več ne rabi ter ga ne more več hraniti, tedaj odpade samo z drevesa. Ravnotako se zgodi po končani paši v panju s troti. Samo tisto ljudstvo, ki ima na svojem višku tudi trote, smatram za spolno popolno razvito, in samo spolno popolno razvita bitja so v vsakem oziru tudi dela zmožna in zdrava, ne pa dvospolniki in skopljenci.«

Če je torej ta trditev strokovnjakov, ki je vsekakor utemeljena, tudi resnična, potem je trditev gospoda K. ničevna.

Drugo vprašanje pa bi bilo: Ali je res, kar tudi trdijo nekateri čebelarji, da so matice umetnih rojev, torej umetno vzgojene, manj vredne kot one, ki jih vzgajajo čebele ob naravnih rojih? To pa radi tega, ker dela gospod K., kakor sam piše v članku »Napredujmo«, izredno veliko umetnih rojev, zraven tega pa goji še umetno matice. Torej tudi mnogo ljudstev združi, pri tem slabše matice odstrani, in vendar ima še ljudstva s tako manjvrednimi maticami, da mora njih trote iz navedenih vzrokov zatreti. Nimam v tem oziru izkušenj, ker se ne pečam z narejanjem rojev, pač pa vem, da so matice, vzgojene potom naravnih rojev, vobče dobre, in če je že tupatam katera slabša, jo odstranim potom združenja, tako da se mi ni treba bati slabih trotov. Če morebiti radi tega nisem moderen čebelar, nič ne de, saj tudi večkrat vse moderno ni najboljše.

Roji mi delajo še vedno zabavo, mi ne delajo nobenih posebnih težkoč, ter mi panji tudi ne rojijo preveč, izvzemši letošnje žnidersčičevce ki so mi res malo čez »žnoro« udarili, vendar pa toliko, da si matice obnovim, in število ljudstev primerno raste.

A vendar imam tudi v tem oziru majhne izkušnje, katerih sem se bil ravno spomnil, ko sem mislil članek končati.

Pred več leti sem naredil tri roje. Uspeh tega dela je bil, da se je ena novovzgojenih matic izgubila, in mi je ljudstvo postalo brezmatično, druga je bila tako slabotna, da sem ljudstvo združil, tretja pa srednje vrednosti. Od tistega časa se ne pečam več s tem delom.

Nekaj pozneje mi je prišel neki roj drugi dan po rojenju ob matico. Šel bi mi na izrojenca nazaj, kar bi bilo tudi najboljše, a hotel sem ga obdržati ter mu radi tega privesil mlado zalego. Vzgojil si je mlado matico, a ne iz najmlajših jajčec, ampak iz ličinke, dokaz, ker je matica v štirinajstih dneh že izlezla, a bila je slaba.

Tudi sem poizkusil pri par ljudstvih stare matice odstraniti, ker niso rojile, da si vzgajajo mlade, pa tudi te niso bile prvovrstne.

Pač pa sem opazil, da so matične celice v takih slučajih vobče manjše kot one pri naravnem rojenju.

Radi tega menda tudi Švicarji in pa Amerikanci, ki so pač v tem oziru na višku, ne vzgojujejo umetnih matic na ta način, ampak naredijo umetne matičnjake, v katere prenesejo sami jajčeca.¹

Naj še povem, kaj misli nežni spol o zatiranju trotov na način gospoda K. Ravno danes sem dobil dopisnico od neke mladenke, katera je, ker je oče moral v vojno, prevzela čebele v svojo oskrbo in se, kakor razvidim iz njenih poročil, v to stvarco tudi popolnoma zaljubila. Ta mi piše med drugim: »V zadnji številki »Čebelarja« priporoča nekdo trotom glave rezati. To se pa meni skrajno gnusi. Tudi mojemu očetu bi gotovo kaj takega ne dopadlo, četudi že več kot 20 let čebelari.

¹ Ne jajčec, ampak najmlajše ličinke.

Vedno je bil sam pri čebelah, drugi se nismo mnogo zanimali zanje. Rezanja glav trotom bi jaz nikoli ne dopustila. Saj če je panj močan, pa če ima potem malo več trotov ko po predpisu, menda nič ne de, so pa čebelice tem pridnejše. Troti se gotovo dajo na lepši način odpraviti.«

To in ono.

Lakmayer.

Sladkor.

Kakšna raztopina naj se napravi?

Jeseni na liter vode 2 kg sladkorja ali kakor spomladi, na liter vode kilogram sladkorja?

V knjigi »Umni Čebelar« sem priporočal za jesensko dopolnilno krmljenje na 4 litre vode 5 in pol kg rafiniranega sladkorja, oziroma na 1 liter vode en kilogram zrnatega sladkorja (granulata).

Moje mnenje in prepričanje je, da je sladkorna gostota odvisna od množine čebel, kakovosti panjů in načina njegovega vzimljenja in brzkonje tudi od podnebja kraja, v katerem čebelarimo. Tudi je veliko na tem ležeče, kam so čebele raztopino spravile. Če pride v sredino gnezda, ga takoj prično zase uporabljati in do spomladi izgine, ostane pa za zalego dobri med, ki se nahaja na obeh straneh čebelnega gnezda. Zato je pa priporočljivo, da iztočimo 2—3 sate iz srede gnezda, iztočene obesimo potem zopet na prejšnji prostor in krmimo s sladkorno raztopino.

Jaz rabim jeseni na 2 kg sladkorja en in pol litra mehke vode in dosedaj še nisem našel na dnu ali izletalnici panjů nobenih sladkornih zrn.

Raztopino rafiniranega sladkorja sem dosedaj še vselej prekuhal, in sicer zato, ker je v nekaterem takem sladkorju jako veliko ultramarina in različne nesnage, ki jo posnamem in odstranim.

Zakaj bi čebelam ne privoščil popolnoma čiste in torej tudi gotovo zdrave tekočine? Zakaj naj bi jim po nepotrebnem povzročil očiščevanje želodčkov, nepotrebno delo, dražil sluzne žleze in morda celo povzročil smrt?

Čebelar, lastnik precejšnjega števila mogočnih plemenjakov, ne more opazovati in torej ne trditi, da je taka neprečiščena raztopina enako zdrava in dobra. Saj ne umirajo vse čebele takoj pred čebelnjakom, da bi mogli število »padlih« ceniti.

Granulata, ki ga sedaj rabimo, sicer ni treba prekuhavati, a ne škoduje pa tudi ne, ker se s kuhanjem uničijo razni bacili, ki se nahajajo v vodi, in zrnca se hitreje in popolneje raztopé.

Pripomnim tudi, da če podamo jeseni čebelam preredko sladkorno raztopino, da jo same zgoste deloma s pihlanjem na dnu panjů, deloma pa tudi s tem, da nadpotrebno vodo iz panjů odnašajo.

O tem sem se prepričal pred nekaj leti. Zvečer sem krmil dva plemenjaka pomotoma z redko raztopino. Zjutraj, ko sem sedel poleg čebelnjaka, sem zapazil, da izletujoče čebele nekaj izbrizgujejo. Zapazil sem nekaj teh izmečkov pasti na streho napajalnika in prepričal sem se, da je to bila čista voda, brez barve, duha in okusa.

Bolje je pa gotovo, da poda čebelar svojim ljubljenkam za zimo (v začetku oktobra) rajši redkejšo, kakor pregosto raztopino, ker v zadnjem slučaju si čebele ne znajo pomagati, in če bi druge nesreče ne bilo, je gotovo škoda sladkornih mrvic, ki jih čebele vun vržejo.

Glede množine nadomestnega sladkorja za vzimljenje vztrajam pri svoji trditvi (»Umni Čebelar«, str. 116), da nadomesti 6 kg pravilno raztopljenega sladkorja 8 kg medu, ker te množine sem se že 11 let posluževal in še nisem doživel, da bi mi bil spomladi ali tekom zime umrl za lakoto plemenjak, preskrbljen tako s sladkorjem.

Trotje.

Trotje so potrebni, da, celo nujni, in čebele jih ob dobri paši hočejo imeti.

Ali da bi se naj njihove bube obglavljale, kadar trotov ni več treba, je napačno mnenje, in sicer zato, ker je tako ravnanje popolnoma nepotrebno in nečedno, če se nočem poslužiti izreka nekega naprednega čebelarja, ki je tako početje imenoval »negravžno grdo«!

Napredni čebelar pusti pri vzimljenju svojim plemenjakom le čebelno satje, trotovsko odstrani, ker bi lahko vanj spomladi prezgodaj matica zalegla jajčeca, ko še panj ni tako zabasan s čebelami, kakor si želimo.

Spomladi, kadar so čebele v polnem razvoju, in se prične stalno dobra paša, obesim v panj ob straneh gnezda dva na pol izdelana satnika, ki ju čebele takoj dopolnijo s trotovino.

S tem sem pridobil dovolj lepe nove trotovine, in trotje v njej izleženi so pravi korenjaki in ne preštevilni.

Ako pa nočem in ne maram rojev, pričnem satnike prevešati v medišče, kjer seveda ne potrebujem in sploh nočem in ne smem imeti trotovske zalege, zato pa tudi nisem pustil pri vzimljenju nobene trotovine v gnezdu.

Ako bi pa zamudil čas prevešanja in našel vendarle kaj zaležene trotovine, jo kratkomalo izrežem in satnik izročim v izdelavo kakemu roju, ki mi prejšno trotovino nadomesti s čebelnim satjem.

Izrezano trotovino vložim v solnčni topilnik. Vosek iz satja izteče, trotovske bube pa vržem kokošim, ki jih rade in hvaležno pobero.

Ako bi pa kdo iz kakršnegakoli vzroka ne imel ta čas nobenega roja, obesi naj začasno sat, ki je imel nekaj zaležene trotovine in nekaj čebelne zalege (po odstranjenju trotovine!) v medišče enega ali drugega

plemenjaka, da se tamkaj čebelna zalega izleže, ker ako bi sat z izrezano trotovino vrnil istemu panju, bi ga ta gotovo zopet s trotovino zadela.

Kdor čebelarji vsaj z 20 panjovi iste mere in s premakljivim delom, ne pride v tem oziru nikoli v zadrego.

Obglavljanje trotovskih bub je torej nepotrebno, pa tudi nečedno opravilo, ker se čebele takoj po obglavljenju vsujejo na te mrličje svojih polbratov in iz njih izsesavajo beli sok! Ali je to čedno in za čebele zdravo?

Poleg tega se pa pri slabejših plemenjakih lahko pripeti, da vseh mrličev takoj ne izmečejo, ampak tupatam katerega zgreše, ki je padel v panjev kot in pričel črneti. To se opazuje posebno dobro pri panjih kranjičih, ki so vsled prav dobre paše zastavili trotovsko zalego, ker se je pa paša nagloma odtrgala, so pričele čebele trotovske bube vun vleči ali razgrizavati. Zgrizki ležijo raztreseni na dnu panjů, in tupatam najdemo celo očrnelo bubo, ki služi v živež raznemu mrčesu.

Seveda se naši panji s premakljivim satjem laglje osnažijo, a čemu si napravljati dela in skrb, ko tega ni treba?

Nujno je, da ima vsak napredni čebelar lepo zalogo izdelanega in moljevine prostega čebelnega satja in da vsaj štirikrat dobro pregleda vse svoje plemenjake.

Spomladi pri snaženju panjevega dna, po dokončanem rojenju, če so nove matice oplojene in nastavljajo zdravo, združeno zalego, pred glavno pašo da slabiče združi v krepke družine in končno pred vzimljenjem, da jim uredi satje in dopolni zalogo zimskega živeža.

Če to delo vestno in natančno izvrši, mu ne morejo napraviti čebele pri vseh svojih kapricah nobenega posebnega razočaranja, in je lahko ponosen na svoje lepo urejene panji ter vesel lepih uspehov.

Čebelarji!

M. Hafner.

Sedajle ob jesenski trgatevi vam še enkrat polagam na srce: Obdržite kar največ plemenjakov! S tem koristite državi, domovini in sebi. Po vojski bo namreč povpraševanje po živih čebelah izredno veliko, kar se da sklepati iz sledečih okolištin:

V teh težkih časih trpi od vseh panog poljedelstva največ čebelarstvo. V krajih, ki od vojaštva niso zasedeni, se iz znanih razlogov število panjev krči od dne do dne. Kjer pa divjajo boji, tam izgine iz uljnjaka zadnja čebelica. Te velikanske izgube bo treba po vojni čim prej nadomestiti, če hočemo, da se vzdrži čebelarstvo vsaj približno na oni stopnji razvitka, na kateri je bilo pred vojno.

Imam pa za gorenji nasvet še drug razlog, ki se mi ne zdi nič manj važen. Če razmišljujemo mirno in stvarno o položaju čebelarstva

po vojni, pridemo do razveseljivega zaključka, da se bo pomen čebelarstva po vojni dvignil. Čebelarstvo bo prišlo — vsaj vse tako kaže — do svoje prave narodnogospodarske veljave. Ne rečem, da čebelarstvo do sedaj ni imelo prave veljave. Saj so že stari Rimljani smatrali čebelarstvo za poezijo poljedelstva. Ampak za poezijo nima vsak zadostnega zmisla, in tako se je večkrat zgodilo, da čebelarstvo na merodajnih mestih ni našlo prave, recimo petične zaslombe, marveč le ono blagonaklonjenost, ki jo najde zbirka liričnih pesmi pri referentu za živinorejo. Praktično stran čebelarstva so dosedaj znali ceniti skoro edinole čebelarji sami . . .

Pa pustimo na strani, kar je bilo, in obrnimo pogled v bodočnost. Trdim, da se bo čebelarstvo po vojni bolj upoštevalo. Vojna je razširila med ljudstvom prepričanje, da je med izborno živilo za vsakega, posebno zdravo in priporočljivo živilo pa za vse okrepčanja potrebne, onemogle, bolehnne in okrevajoče ljudi. Nadalje je vojna uveljavila, da je čebelarstvo ona veja kmetijstva, ki je najbolj priporočljiva za vojaške invalide, ker čebelarstvo ni težavno, pa nudi vendar precejšnje gmotne koristi. Tozadevne oklice in razprave smo brali v zadnjem času po vseh časopisih. Vojaška oblast je dogovorno z ministrstvom za poljedelstvo tudi že ukrenila, da se vrše po vseh večjih zavodih za okrevajoče invalide predavanja o čebelarstvu. Vsekako bo državna oblast šla po tej poti naprej in bo skrbela za to, da bodo vojaški invalidi res tudi lahko pričeli čebelariti. Povpraševanje po plemenjakihi bo torej vsekako po vojni veliko.

Navedem naj še en razlog, ki govori za to, da obdržimo plemenjake. Ta svetovna vojna bo izpremenila socialne razmere. Zemlja bo prišla do veljave in z njo poljedelstvo. Vojna in draginja odpirata vsem stanovom oči, da je zemlja podlaga države, in da nudi poljedelski stan primeroma največ osebne prostosti in neodvisnosti. Zato bo po vojni hrepenenje po zemlji veliko. Ker si pa večjega posestva vsak pridobiti ne more, množilo se bo število malih posestnikov, ki se bodo pečali poleg kmetijstva s sadjerejo, čebelarstvom, rejo malih živali itd. In če se bodo državne in deželne oblasti zavedale svoje vzvišene reorganizatorične naloge, podpirale bodo po možnosti stremljenja teh malih posestnikov, podpirale bodo posebno čebelarstvo, ki je potrebno za uspešno sadjerejo in kmetijstvo, zakaj brez čebel bi ne bilo sadja in bi ne bilo semena od mnogih kulturnih rastlin.

Končno naj dodam še svoje osebno mnenje, da bi se rešilo stotine vprašanj, ki jih spravljajo na dan različne delavske organizacije, najlepše na ta način, da bi se mobilni delavec stabiliziral s tem, da bi se navezal na zemljo. Delavec z malo hišico, vrtom za sadje in zelenjavo in malo njivico, ki bi se v prostem času pečal s čebelarstvom in rejo malih živali, bi pomenjal v socialni družbi nekaj povsem drugega, kakor delavec, ki je doma povsod, doma nikjer, ki nima ničesar izgubiti, ki ceni višino zemeljske sreče po množini materijelnega užitka.

Vsekako bi se morale vse javne oblasti že iz etičnih in vzgojevalnih razlogov zavzemati za razvijanje čebelarstva, in vsekako bi moralo po vojni zavzemati čebelarstvo znaten del poljedelskega pouka na ljudskih šolah po deželi. Toda o tem po vojni.

Nikogar naj ne premotijo sedanje visoke cene medu in voska, da bi zatrl kak plemenjak. Cene bodo ostale, ker so v primeri z drugimi živili nizke in primerne. Seveda smemo zahtevati za plemenjake cene, ki bodo odgovarjale cenam za med in vosek. Panj, ki ima blaga 10 kg, je sedajle vreden 50 K, torej bom smel zanj zahtevati tudi spomladi (vrednost blaga in riziko prezimljenja) najmanj 50 K.

Prav, le pišimo stvarno!

Filip Podgornik, Gor. Trebuša.

Na 67. strani letošnjega »Čebelarja« zavrača gosp. Miloš K. v članku »Pišimo stvarno!« trditev gosp. Močnika, ki pravi na 15. strani, »da je brez cvetnega prahu obstoj zalege nemogoč,« *kot nestvarno in brez dokazov*, ter trdi, »da odgojé čebele zalego tudi s popolnoma čistim medom in celo s čistim kuhanim sladkorjem, brez najmanjše količine cvetnega prahu«, kar izkuša dokazati z lastno izkušnjo in paralelnim primerom, ko pravi, da »kar je za človeka mleko, to je za čebele med ali pravilno kuhani sladkor«; in da tudi »otroci v svoji nežni mladosti uživajo le mleko, pa živijo, se redijo ter so čvrsti in zdravi«.

S tem svojim primerom pa je gospod dopisnik že sam ovrgel svoj nauk in le dokazal, da ne pozna redilnega soka, ki je hrana zalegi, matici in tudi čebelam, da ne pozna mleka, ki je hrana dojenčku, da ne pozna snovi, ki so neobhodno potrebne za tvorbo čebelnega redilnega soka in mleka, sicer bi moral vedeti, da med (ali sladkor) in mleko ni eno in isto, da je med oziroma sladkor le sestavina mleka.

Kemija je dognala, da so sestavine čebelnega redilnega soka in mleka v glavnem ene in iste, in sicer: sladkor, beljakovina, tolšča, voda, ter še razne v neznatni meri se nahajajoče kisline in soli. V ženskem mleku, naravni hrani za dojenčka, je 1⁰/₁₀ beljakovine, do 4⁰/₁₀ tolšče, do 7⁰/₁₀ sladkorja ter do 87⁰/₁₀ vode. To so sestavine, ki tvorijo tudi čebelni redilni sok, v katerem se nahaja, kar je dognal La Planta, do 55⁰/₁₀ beljakovine, do 13⁰/₁₀ tolšče, do 44⁰/₁₀ sladkorja ter do 18⁰/₁₀ vode in še raznih kislin. — To razmerje redilnega soka ni stalno. Čim več ⁰/₁₀ beljakovine, tem manj sladkorja in obratno. Razvidno je tedaj, da bi s samim (z vodo razredčenim) medom dalje časa mogli ohraniti življenje dojenčku kot pa čebelni zalegi, obstoj obeh ob taki hrani pa je nemogoč!

Da pa morejo mati in čebele v svojem organizmu tvoriti za dojenčka, odnosno zalego hrano s potrebnimi sestavinami, morajo pač uživati hrano, ki je za tvorbo mleka, oziroma redilnega soka neobhodno potrebna, ki ima za tvorbo beljakovine, tolšče itd. potrebne sestavine. Ob uživanju samega medu ali sladkorja mora tvorba mleka, ozir. čebelnega

redilnega soka prenehati, ker čudežev narava ne dela. Da pa morejo čebele »izdelavati« pravi redilni sok, morajo pač uživati snov, ki je za tvorbo sestavin redilnega soka neobhodno potrebna, *in ta snov je, zraven medu in vode, cvetni prah = obnožina*, ki vsebuje do 30% beljakovine, do 5% dušičnatih snovi, do 15% surovega sladkorja, do 8% vode in še raznih snovi.

Tvorba redilnega soka v čebelah je mogoča tedaj le, če imajo te na razpolago obilo *medu, obnožine in vode*. Manjka le eden teh, je obstoj zalege ter tako cele čebelne družine *nemogoč*. Matica, ki uživa le prebavljeno hrano, prične ob pomanjkanju beljakovine hirati, ne producira več jajčec.

Da ne trpita ne mati, ne dojenček, mora uživati mati obilno redilne, raznovrstne hrane; da se pa matica s čebelami vred dobro počuti, morajo uživati čebele-dojilke obilo *medu in obnožine, ker to dvoje, prebavljeno v čebelnem želodcu in napojeno s slinami, je redilni sok, je za zalego to, kar je za otroka mleko*.

Vsak organizem pa prenese marsikaj, vzdrži najhujše sunke, zakaj smrt je povsod vedno — zadnja.

Sedaj pa utegne vprašati cenj. bralec, *kako da so pa čebele gosp. Miloša K. vkljub pomanjkanju obnožine vendarle vzgojile zalego?* Odgovor je kratek: »Čebele so imele še zadostno beljakovine in tolšče!« Kje, to nam razjasni prav lepo Gerstungova teorija, ki bi morala biti vsakemu umnemu čebelarju znana, s katero nam je mogoče razvozljati marsikako uganko čudežnega čebelnega življenja.

Vsak čebelar lahko opazi, da čebele druga drugo pitajo, pitajo matico, pitajo zalego. *Hrana, redilni sok, gre tedaj v čebelni družini od ust do ust, iz želodčka v želodček.* Zato uči Gerstung, da je čebelna družina celota = organizem, po katerem kroži redilni sok tako od čebele do čebele, kot kroži po našem telesu kri od uda do uda, ter nudi vsakemu hrano, ki jo potrebuje: *enemu beljakovino, drugemu tolščo, tretjemu sladkor itd.*

Dognano pa je, da imajo ravno *najmlajše* čebele v svojem životu obilo beljakovine; lahko jo tedaj oddajo matici in zalegi, saj jo dobe takoj od starejših udov v nadomestilo. Kakor pa vsled nam še nepojasnjenega načina vplivanja solčne gorkote na čebelni organizem (družino, kolonijo) ta gorkota v čebelnem organizmu (družini) kroženje živežnega soka v januarju ali kasneje oživi, tako ga tudi jeseni ustavi, oziroma umiri. Matica neha polagati jajčeca, *ne potrebuje tedaj več za tvorbo istih potrebne beljakovine, ki ostane tako v životu najmlajših čebel nakopičena, neporabljena, shranjena do časa, ko kroženje redilnega soka zopet oživi.* Takrat morejo te najmlajše čebele zadostno nakrmiti matico, da prične polagati jajčeca, morejo nakrmiti, vsaj za silo, prvo zalego, ne da bi prejele za oddano beljakovino in tolščo od starejših čebel nadomestila. Seveda more to krmljenje trajati le nekaj časa. Redilni sok postaja čimdalje bolj redek, nazadnje le neka sladkorna raztopina brez redilnih

snovi. Čebelni organizem (družina) prične stradati, hirati, čaka ga neizogibna smrt.

Te seveda g. Miloš K. ni doživel, ker je priskočila njegovim čebelicam na pomoč narava, ki najbolje »ve«, kaj naše ljubljenske v zgodnji pomladi najbolj potrebujejo. Dobile so še o pravem času *obnožine* iz narave.

S svojo trditvijo je g. Miloš K. dokazal, kako potrebno je čebelarju znanje teorije. Le na podlagi natančnega poznanja čebelnega življenja, teorije, moremo čebelariti tako, kot zahteva čebelna narava. *In ta zahteva: satovja, medu, obnožine in vode. Manjka čebelam stalno le eden teh, je obstanek čebelnega organizma (družine) nemogoč.*

Kako čebelarim na požlahtnjevanje pasme?

Iv. Jurančič.

Organske stvari, t. j. živali in rastline, se med seboj dokaj razlikujejo po duševnih in telesnih, notranjih in zunanjih svojstvih, po takoiimenovanih dobrih in slabih lastnostih, katere se več ali manj — namreč nekatere popolnoma, druge le deloma — podedujejo od zaroda na zarod. To prikazen imenujemo naravni zakon podedovanja.

Vsakdanja izkušnja nas uči, da vse slabo takorekoč samoobsebi uspeva ter se veliko bolje razvija kot kaj dobrega, n. pr. plevel in škodljive rastline bujno rastejo brez vsake oskrbe ter se same razmnožujejo, koristni in potrebni sadeži pa se morajo od človeške roke zasejati ali zasaditi ter še dobro oskrbovati; razni škodljivci in bolezni pridejo — rekel bi — samiobsebi, zdravje pa se s težavo doseže ali ohrani itd. Istotako je s podedovanjem lastnosti, da se slabe pogosteje in obilneje podedujejo kakor dobre. Navzlic temu pa moramo zasledovati načelo, po katerem slabo zatiramo, dobro pa pospešujemo. V tem obstoji glavni smoter vsakega podjetja, oziroma delovanja, katero se bavi z naravnimi silami ali z naravnimi proizvodi. Zato n. pr. si umen kmetovalec dobavlja najboljša semena za setev, da doseže boljši pridelek, ter plemeni najboljše živali, da dobi lepši in krepkejši zarod. Pri tem zasleduje dobre in slabe lastnosti, kakor tudi pomanjkljivosti svojih živali, ter od plemenjenja, oziroma pomnožitve izloči tiste, ki mu ne ugajajo.

Tudi čebelar mora zasledovati zakon podedovanja pri vzgoji in razmnožitvi svojih ljudstev. To »vzgojo« čebel so pa novodobni strokovnjaki preustrojili v tako umetno in komplicirano, da sicer njim sodi in — kakor se sami hvalijo — se tudi dobro obnese, vendar marsikomu izmed naših čebelarjev bi gotovo zmanjkalo k temu potrebnih zmožnosti in spretnosti, zlasti še potrebnega časa. Zato sem izkušal v teku let doseči izboljšanje pasme na kolikor mogoče enostaven, pre-

prost način, tako da more istega umeti in izvršiti tudi navaden, manj učen, kmetski čebelar.

Prvo glavno tozadevno opravilo je v jeseni, namreč: izbrati in določiti plemenjake, ki se bodo vzimili. Ljudstva, ki imajo triletne ali sicer slabe matice, ali ki dajo malo medu, ali ki izredno pikajo, ali ki so preveč nagnjena k rojenju itd., se odstranijo ali kasirajo, t. j. matica se odvzame, čebele pa se pridajo temu ali drugemu bližnjemu panju. — V krajih z jesensko pašo se namreč najuspešneje čebelari, ako se v jeseni tretjina vseh ljudstev kasira, spomladi pa z rojenjem oziroma umetno pomnožitvijo normalno število zopet izpolni. S tem se nam nudi prilika, v jeseni »slabi material« odstraniti ter tisti med pridobiti, ki bi ga malovredna ljudstva tekom zime porabila.

Drugo važno opravilo je istotako v jeseni: zaznamovati one panji, ki so dali največ medu, ali so se vsled kakih izredno dobrih lastnosti od drugih odlikovali. Od teh namreč moramo spomladi pridobivati glavne tvarine za pomnožitev, t. j. matice in trote. Zato se spomladi ta »zaznamovana«, najboljša ljudstva posebno vestno oskrbujejo ter se jih še po potrebi špekulativno krmi, da čim prej rojijo. Tudi morajo imeti v vališču — seveda ne v sredini — dovolj trotovega satovja, da se ravno od najboljših ljudstev vzgoji zgodaj obilo trotov. Drugim panjem pa, od katerih ne želimo naraščaja, je že v jeseni ali vsaj zgodaj spomladi vsa trotovina odvzeti ter šele proti času rojenja dodati — in sicer le ob strani ali celo zadaj — da jih od rojenja zadržujemo ter vzgojo trotov zakasnimo na oni čas, ko so mlade matice že oplemenjene.

Ko je eden teh »najboljših« panjev rojil, ga še tisti dan pregledamo, koliko ima matičnih celic. Nato naredim toliko rojev, kolikor ima izrojenec matičnih celic na razpolago, in da še ena njemu ostane. Roje delam iz drugih, ne kot »najboljše« zaznamovanih, samo da so dovolj čebelni. Glavna reč je, da imam matice od »najboljših« ljudstev, ter da se te s troti iz »najboljših« panjev oplemenijo, ker čebele nimajo na podedovanje popolnoma nobenega vpliva. Tretji dan potem, ko smo roje naredili, izrežemo onemu naravnemu izrojencu matične celice, razen ene, ter vsakemu po eno vcepimo onim starcem, ki smo jim odvzeli narejene roje in z njimi vred tudi matice.

Ako obseg čebelnega stališča zahteva še nadaljnje pomnožitve, se vse to še z enim ali dvema naravnima rojema ponovi, in pomnožitev čebelnih ljudstev — tudi na večjem stališču — je lahko v enem tednu za isto leto končana. Pripomnim še, da je potrebno še par rezervnih matic postaviti v majhnih ljudstvih (v mediščih ali kakih nastavkih), da se nadomestijo izgube, kakršne redkokdaj izostanejo.

Cela ta metoda bi se kratko izrazila sledeče: V jeseni se odstranjuje ves slabejši plemenski material, spomladi pa se razmnožuje iz preizkušeno najboljših plemenjakov, t. j. da izhajajo matice iz najboljših panjev ter se tudi oplemenijo s troti najboljšega plemena.

To je torej pot, ki se po njej doseže na najenostavnejši način požlahtnjevanje našega čebelnega plemena. Razen tega še skrajšamo čas rojenja ter si obilne opravke, ki jih rojenje povzroča, omejimo. Naravni izrojenci ne rojijo vdruči, ker jim ostane samo po ena matična celica; prisilni izrojenci pa istotako ne dajejo drugcev, ker iz vcepljene, zrele celice matica v par dneh izleze ter one, od čebel nastavljene matičnjake, pokonča.

Storimo svojo stanovsko dolžnost!

A. Lapajne.

Stanovska dolžnost nalaga v sedanjih resnih časih, da se čebelarji tesneje združimo in drug drugemu pomagamo. Mnogi čebelarji se nahajajo na bojni fronti. Zapustili so rodbino, dom in ž njim pogoje življenjskega obstanka svojega in svoje rodbine. Naše gospodinje so pokazale, da umevajo tok časa: z neutrudno marljivostjo oskrbujejo dom in v božjem strahu vzgajajo svoje najdražje, svoje otroke — up in bodočnost države. Na posestvih ostali se trudijo, da s pomnoženo delavnostjo in skrbjo vzdržujejo in povečujejo blagor domačij. Iz tega se je razvila velikanska špekulacija in trgovski duh, ki obsega vse življenjske panoge. Nastopile so nečuveno visoke cene vsem pridelkom. V tem vrtincu se nahajajo tudi čebelni pridelki. Do zadnjih dni se je še smatralo, da sta med in vosek v sedanjih resnih časih manj vredna predmeta in nju cena je stala precej nizko. — Tu se je pa izvršil naenkrat preobrat. — Od čebelnjaka do čebelnjaka potujejo posebni čebelarski prekupci, ki kupujejo letošnji pridelek. Nočemo s temi vrsticami svariti teh nove vrste trgovcev, ampak s tem hočemo opozarjati samo one večče in ugledne čebelarje, ki so še doma, da z zgledom, besedo in vplivom delujejo na to, da se ne pokupijo čebelni pridelki po slepi ceni, in da bi se ne dale naše nežno čuteče gospodinje od brezvestnežev preslepiti, da bi oddale iz svojih čebelnjakov le najboljše panji, slabiče in take s prestaro matico pa obdržale. Kakor so pridobile na vrednosti vse kmetijske panoge, tako je tega deležno tudi čebelarstvo.

Letos je pa na pravem mestu, da opozarjamo, da se čebele vsled večje vrednosti ne žveplajo, ampak združujejo. Vsak čebelar bo letos pristopen temu ravnanju. Opozarjamo naše čebelarje in zlasti naše gospodinje, da v umnem prezimovanju tiči mojstrsko čebelarstvo in up na bodoče leto. Stanovska dolžnost izobraženih čebelarjev nas kliče, da v dobrobit te panoge delujemo v tem zmislu vsak v svojem okrožju, delo vseh ima potem splošen uspeh.

Nabirajte povsod novih naročnikov, oz. članov!

„Brezdomovinec“ štiri mesece na drevesu.

Iv. Jurančič.

Čital sem že, slišal sem tudi pripovedovati, videl pa še nisem do letos! — Kaj je neki to?

Dne 13. avgusta t. l. zagledam slučajno na jablani, ki stoji kakih 10 m pred čebelnjakom, precej veliko kepo, ki je bila celo drugačne barve kot drevesno listje. Na prvi mah sem mislil, da je sršenje gnezdo (pri nas imenovano »sršenov koš«); bilo je namreč nekaj svetlejšega videti vmes. Ko pa pridem bliže, spoznam, da so — čebele. Tako j

»Brezdomovinec“ štiri mesece na drevesu.

grem po lestvico, in zdaj je bila prikazen pred očmi. Bil je roj, ki se je usedel tukaj na vejo gotovo v prvi polovici maja, ker je imel pet satov, 28 cm širokih in 34 cm dolgih. Celi ta izdelek je bil sicer podnevi malo obseden, zvečer, ponoči in zjutraj pa čebele še zdaj — vsaj spodnjo polovico — 2 do 3 prste na debelo obsedajo. To je dokaz, da se je ta roj v tem »izrednem stanju«, brez vsake človeške oskrbe in pomoči, kljub vsem vremenskim vplivom, še jako dobro vzdržal.

Pogosto sem odslej pogledal k temu »brezdomovincu«, pa vselej so se mi vsilile čudne misli: Kako visi ti tu gori brez vsega varstva, brez strehe, brez plašča, brez odeje; veter te ziblje in trese, piha ti

neštetokrat skozi ves »život«; kolikokrat te namaka dež, ploha, da se kar cedi od tebe; ne poznaš in ne uživaš tiste toplote, ki jo tvoji tovariši, kateri imajo gorka stanovanja, v prijetnih večerih z močno šumčim pahljanjem kril — kot odvišno — izganjajo pri žrelu iz panjů! Kako mi težko de, ko vsako jutro senice v velikem številu okoli čebelnjakov švigajo ter nekaj pobirajo; mislim, da ugrabijo poleg mrtvih še marsikatero otplo, živo čebelo. Pri tebi ni videti nikdar nobene senice! Kako je pri čebelnjaku potrebno paziti, da se ne povzroči ropanja; še odpreti vsak čas panjů ne smem; pri tebi ni nikdar opaziti tuje čebele, ki bi te nadlegovala, dasi imaš vedno svoje shrambe z vso

zalogo in »celim premoženjem« naravnost odprte. Kako v čebelnjaku silijo v panji razni škodljivci: vešče, mravlje in še mnogo drugih; pri tebi vsega tega ni videti. Bolje se držiš pod milim nebom v edinem varstvu matere narave, kot marsikateri tvojih tovarišev, ki se nahaja od začetka v dobri — ali vsaj blagohotni — oskrbi svojega gospodarja!

Letno poročilo

»Slovenskega osrednjega čebelarskega društva« v Ljubljani.

Na Veliki šmaren, t. j. dne 15. avgusta t. l., se je vršil od 10. do 12. ure dopoldne po dobrih dveh letih zopet občni zbor v Ljubljani pri vzornem čebelnjaku v Marijanišču. Udeležba je bila napram sedanjim razmeram nepričakovano zelo številna; udeležilo se je občnega zbora 26 članov iz Ljubljane in okolice in tudi iz oddaljenejših krajev, celo iz Stare vasi pri Postojni jo je primahal oče Sajevec.

Ker je bil g. predsednik Hafner zadržan in podpredsednik g. Humek nevarno obolel, je prevzel predsedstvo občnega zbora hišni gospodar preč. gospod prelat Andrej Kalan; pozdravi zborovalce, poda pregled društvenega delovanja in se naposled v toplih besedah spominja umrlih članov.

Nato poda besedo tajniku Zirkelbachu, da poroča o društvenem delovanju.

Tajniško poročilo.

Slavni občni zbor!

Preden Vam odbor poroča o svojem delovanju od zadnjega občnega zbora, ki se je vršil dne 25. marca 1914, pa do danes, mora najprej navesti vzrok, zakaj ni sklical občnega zbora za leto 1914.—1915. že lani in zakaj šele danes za leto 1915.—1916.

Ko je koncem julija leta 1914. izbruhnila svetovna vojna, je moralo veliko naših članov nemudoma zapustiti ljube svojce, dom in čebele, obleči vojaško suknjo in odriniti na bojišče, da hrabro branijo domovino pred sovražniki ter, če treba, žrtvujejo zanjo in za presvetlega vladarja kri in življenje, prav po zgledu svojih čebelic, ki tudi žrtvujejo svoje življenje za obrambo svojega panjů. Vsakdo je tedaj pričakoval, da nastopi do zime mir. Toda prišla je zima, za njo pomlad, in vojna je postajala čimdalje hujša in razsežnejša. Naposled nas je še koncem maja zahrbtno napadel verolomni Lah. Ker je domovina potrebovala za svojo obrambo vedno več vojakov, so se vršila od začetka leta 1915. nadalje večkratna prebiranja, raztegnila se je vojaška službena dolžnost, in zopet je bilo uvrščenih mnogo naših članov v vojake.

V takih okolištinah seveda ni bilo misliti na občni zbor, ker tisti čebelarji, ki so ostali še doma, so imeli dela čez glavo, da so nadomestili one, ki so odšli od doma. Tudi je odbor vedno upal, da vsaj proti koncu leta 1915. nastopi mir, zato je občni zbor odlagal in odlagal, osobito ker tudi večina drugih društev v tem času ni sklicalo občnih zborov.

Ker pa se je število odbornikov med tem časom zelo skrčilo, se je ostali odbor vendar odločil, da skliče občni zbor, v nadi, da je gotovo še nekaj čebelarjev ostalo doma, ki se zanimajo za društvo, da tem poroča o društvenem delovanju od zadnjega občnega zbora do danes.

Celotni društveni odbor sestoji namreč iz predsednika, podpredsednika in šestih odbornikov, dveh namestnikov in dveh pregledovalcev računov. Odšli pa so k vojakom leta 1915. odbornika gg. Janko Strgar, Alojzij Koprivec (padel), odbornika namestnika gg. Matej Vidmar in Francišek Gregorčič (padel) ter pregledovalec računov g. Ignacij Hladnik, leta 1916. pa predsednik g. Mate Hafner. Ostali so sedaj v odboru le še gg. podpredsednik Martin Humek, Avgust Bukovic, Julij Slapšak, Francišek Rojina in Hinko Zirkelbach ter pregledovalec računov g. Ivan Črnič, in še od teh bi morali k vojakom, razen enega, vsi ostali, ako bi ne bili začasno oproščeni. Že z ozirom na izvolitev polnoštevilnega odbora je tedaj neobhodno potreben današnji občni zbor. To so bili tedaj razlogi, zaradi katerih odbor do danes ni sklical občnega zbora.

V nastopnem poroču odbor najprvo o

društvenem delovanju leta 1914.,

in sicer predvsem do začetka svetovne vojne.

Odbor je osobito to leto posvetil vso skrb in delavnost, kolikor so mu to seveda dopuščala finančna sredstva, koristim čebelarjev za njih teoretično in praktično izobrazbo v naprednem in umnem čebelarstvu, da tako kolikormoč povzdigne čebelarstvo. Predvsem je odbor gledal, da je društveno glasilo »Slov. Čebelar« bilo dobro urejevano, da je prinašalo zelo zanimive in poučne članke ter dopise, ki so zanimali novice in že izkušene čebelarje. List se je lahko meril z najboljšimi tujimi listi te vrste.

Toda odbor je bil prepričan, da je treba poleg »Slov. Čebelarja« storiti tudi še kaj več za napredek čebelarstva, in da človeku le takrat najbolj koristi berilo, kadar to, kar je bral ali slišal, tudi vidi in se prepriča o tem. V ta namen je odbor priredil 18 čebelarskih shodov, združenih s predavanji in praktičnim razkazovanjem, ki so jih vodili naši najboljši strokovnjaki. Taki shodi so tudi zelo koristni, da se čebelarji med seboj pogovorijo o tem in onem, o svoji izkušnji, in da se poživijo društveno življenje. Tu navedem kraje, kjer so se vršili ti shodi, in njih predavatelje:

V Bilčovesi in v Škofičah na Koroškem (predaval g. Bukovic). — V Dobrlavesi in Brnci na Koroškem (Bukovic). — V Kranju (Rojina). — V Radovljici (Slapšak). — V Dobrunjah pri Ljubljani (Bukovic). — Na Brezovici (Bukovic). — V Gorjah pri Bledu (Slapšak). — Studenec-Ig (Bukovic). — V Dobrlavesi na Koroškem pri ustanovitvi podružnice (Bukovic). — Na Goriškem pri ustanovnem shodu goriškega slovenskega čebelarskega društva (Bukovic). — V Poljanah pri Škofji Loki (Hafner). — Pod Lisno goro na Koroškem (Rojina). — V Begunjah pri Lescah (Slapšak). — Sv. Tomaž nad Celovcem (Bukovic). — V Žirovnici (Slapšak). — V Podsmreki pri Dobrovi (Bukovic).

Ker pa je bil odbor prepričan, da shodi tudi še ne zadostujejo za namen, ki si ga je odbor začrtal, je priredil še dva enodnevnega čebelarskega tečaja, in sicer dne 10. maja v Krtini (predavatelja gg. urednik Rojina in nadučitelj Schmeidek) in dne 28. junija v Št. Rupertu na Dolenjskem (predavatelj gg. Bukovic, urednik Rojina in ravnatelj Lunaček). Vsi shodi in tečaji so bili prav dobro obiskani, in čebelarji so bili prav zadovoljni ter hvaležni predavateljem in osrednjemu društvu, ker so začetniki in izkušeni čebelarji marsikaj novega in koristnega izvedeli o čebelarstvu.

Da bi pa odbor popolnoma zadostil svoji nalogi, je sklenil prirediti dne 23. in 24. avgusta dvadnevni čebelarski tečaj v Marijanišču. Toda medtem je nastopila svetovna vojna in to preprečila.

Tudi v drugem oziru se je trudil odbor zadostiti svoji nalogi. Izpopolnil je zalogo čebelarskega orodja z najpotrebnejšim orodjem in z ličnimi napisi (etiketami) za med. Zaloge se člani zelo poslužujejo, kakor tudi steklenic za med, ki jih ima v zalogi tvrdka Agnola.

Izpopolnjene so bile ravnotako še nekatere opazovalnice s potrebnim orodjem in dvostenastimi panji, da bi tako popolnoma služile svojemu namenu. Do začetka vojske je poslovalo sledečih 16 opazovalnic, ki je o njih mesečno poročal g. Bukovic.

Brojnica pri Nabrežini (voditelj Sila). — Metlika (Barle). — Strlac pri Šmarjeti na Dolenjskem (Gregorčič). — Formin pri Moškanjcih na Štajerskem (Lubec). — Mokronog (Arh). — Krtina pri Dobu (Schmeidek). — Ljubljana (Bukovic). — Podgorje pri Kamniku (Sallath). — Ilirska Bistrica (Žnideršič). — Struge pri Dobropoljah (Meglen). — Radovljica (Slapšak). — Novokračine v Istri (Hrbar). — Sv. Duh na Ostrem vrhu (Gradišnik). — Grahovo pri Cerknici (Kobal). — Sv. Gregor pri Ortneku, Dolenjsko (Adamič).

Ravnotako je odbor skrbel, da so čebelarji dobili spomladi en vagon, t. j. 130 stotov neobdačenega sladkorja za pomladno pitanje, ter rešil s tem veliko panjev lakote in prihranil čebelarjem precej denarja, ker jim ni bilo treba kupovati obdačenega sladkorja.

Kakor je razvidno iz tega poročila, je navedeno delovanje odbora provzročalo tudi veliko stroškov, predvsem izdaja »Slov. Čebelarja«. Ker se ti stroški nikakor niso krili s članarino, oziroma z naročnino, je odbor potrkal za podporo pri deželnem odboru. Visoki deželni odbor je blagodušno naklonil društvu 1500 K deželne podpore, za kar mu bodi na tem mestu izrečena srčna zahvala. Poleg tega je deželni odbor obljubil, da društvo proti jeseni, ako zaide v stisko, še enkrat lahko prosi za nadaljnjo podporo. A do tega ni prišlo, ker je medtem izbruhnila svetovna vojna in prekrizala vse društvene načrte in podpore.

Tu sklenem poročilo o delovanju odbora do začetka vojne in preidem na delovanje med vojno do konca leta 1914.

Po izbruhu svetovne vojne se je veliko društev sploh razšlo, ker so njih člani odrinili na bojno polje, mnogo društev pa je ustavilo svoje delovanje. Ravnotako je prenehalo izhajati mnogo listov, bodisi da ni bilo naročnikov, bodisi denarja. Sploh se niso zanimali ljudje za nobeno stvar, nego le za vojno ali pa so doma opravljali s podvojeno silo vsakdanja dela, da so nadomestili one, ki so odšli v vojno.

Toda odbor tudi v tako kritičnem času ni obupal in prekinil svojega delovanja, svest si, da je treba sedaj še bolj skrbeti za društvene člane nego prej, predvsem pa v gmotnem oziru. Storil je vse, kar je mogel, da zadosti zahtevam in željam svojih članov, ki so ostali doma, ali svojem onih, ki so se podali na bojno polje in jim izročili čebele v varstvo. Predvsem je moral odbor gledati na to, da jim preskrbi neobdačenega sladkorja za jesensko pitanje. To je bila takrat silno težavna naloga. Poštni in železniški promet je bil ob pričetku vojne mesca avgusta in septembra najbolj oviran in omejen, in kdor vé, kakšne razmere so bile takrat na železnici, bo uvidel, da je odbor sploh vse storil, da je mogel razposlati dva vagona, t. j. 260 metrskih stotov neobdačenega sladkorja. A odbor je po skoraj nepremagljivih težavah in zaprekah, bodisi od strani železnice ali tovarne, to dosegel, samo da je zadostil potrebi članov.

Po izbruhu svetovne vojne je zašlo društvo v finančne težkoče, in sicer zato, ker je mnogo članov in naročnikov, ki bi gotovo do konca leta poravnali svoj dolg, nenadoma odšlo pod orožje, in ker je bila vsled vojne odtegnjena običajna vsakoletna državna podpora v znesku 1000 K in za predavanja posebej še 300 K. Poleg tega je imelo društvo tudi še dobiti 300 K državne podpore za shode za leto 1913., skupaj torej 1600 K. Na to vsoto je društvo pred začetkom vojne računalo. 1600 K pa društvu veliko pomenja!

Ker tudi za leto 1915. ni bilo upati na državno in ne na deželno podporo, in ker bo poleg tega ostalo komaj polovico članov in naročnikov, je društvo sedaj navezano edino na te dohodke. In po teh dohodkih je moral odbor uravnati tudi stroške, da se prebije sedanjí kritični čas.

Da se stroški zmanjšajo, je sklenil odbor skrajno varčevati. Obrnil se je na vse podružnice s prošnjo, da prepuste terjatve osrednjemu društvu direktnih članov. Mnogo podružnic je radovoljno ustreglo. Dalje je odbor sklenil, da »Slov. Čebelar« izhaja od leta 1915. naprej samo po sedemkrat na leto, in sicer dvakrat na 16 straneh in petkrat na 24 straneh. Tako se prihrani petkrat ovitek, naslovi, znamke, vezava in ekspedit ter nekaj pri papirju in tisku. Črtajo se v prihodnje honorarji sotrudnikom. Le na ta način je omogočen nadaljnji obstoj društva in »Slov. Čebelarja« dotlej, da nastopi zaželeni mir; ko se povrnejo naši čebelarji, ki se hrabro bojujejo za domovino. Bog daj, da bi po srečno izvojevani vojni nastopili za čebelarstvo srečnejši časi!

Končno sledi še društvena statistika leta 1914.

Odbor je bil sledeči: Predsednik g. Hafner Matej; podpredsednik g. Humek Martin; tajnik, blagajnik in upravnik g. Zirkelbach Hinko; odborniki gg. Bukovic Avgust, Strgar Janko, Slapšak Julij, Koprivec Slavko, Rojina Francišek kot virilist; namestnika gg. Gregorčič Francišek in Vidmar Matej; pregledovalca računov gg. Črnič Ivan in Hladnik Jakob.

Odbor je imel 11 sej. — Sklepi so bili objavljeni v »Slov. Čebelarju«.

Društvo je štelo koncem leta 1914. 2 častna in 796 rednih članov.

Podružnic na Kranjskem je 19 s 530 člani:

Bršljin pri Novem mestu 21 članov. — Boh. Bela 29. — Gorje pri Bledu 21. — Il. Bistrica 28. — Kamnik 58. — Košana 17. — Kranj 44. — Krka 7. — Laze pri Planini 26. — Ljubljana 93. — Metlika 5. — Poljane pri Škofji Loki 18. — Radovljica 49. — Ribnica 20. — Rob pri Vel. Laščah 38. — Selce nad Škofjo Loko 12. — Škofja Loka 17. — Šmarjeta na Dolenjskem 9. — Vrhnika 18.

»Slovenskega Čebelarja« 12. številke 1914 se je razposlalo 796 izvodov članom kranjskega čebelarskega društva, 349 slovenskemu spodnještajerskemu čebelarskemu društvu, 131 slovenskemu goriškemu čebelarskemu društvu, 256 slovenskemu koroškemu čebelarskemu društvu in 16 samostojnemu sadjarskemu in čebelarskemu društvu v Spodnjem Dravogradu na Koroškem. — Poleg tega je prejelo list 183 čebelarjev, ki se sicer niso odpovedali in so ostali dolžniki, 10 izvodov je pa bilo v zameno.

S tem je končano poročilo o društvenem delovanju leta 1914. ter sledi:

poročilo za leto 1915.

Za to leto seveda odbor ne more poročati o tako obsežnem delovanju kakor v letu 1914. Predavanj in čebelarskih shodov odbor ni prirejal, ker po izbruhu svetovne vojne je odšlo nadalje veliko čebelarjev k vojakom, tisti pa, ki so ostali doma, so imeli drugega dela čez glavo, in jim tudi ne bi čas dopuščal, da bi hodili na shode. Tudi je večina podružnic, pri katerih se vrše navadno predavanja, ustavila svoje delovanje zaradi pomanjkanja časa in izgube članov. Iz tega vzroka odbor tudi ni ustanovil nobene nove podružnice. Enaka usoda, kakor podružnice, je zadela tudi opazovalnice.

Toda odbor tudi to leto ni držal križem rok. Imel je 6 sej, v katerih je reševal razne društvene posle. Ker so važnejši sklepi bili objavljeni v »Slov. Čebelarju«, zato tu navaja odbor le, da je kakor prejšnje, tako tudi to leto obračal posebno skrb, da je društveno glasilo »Slov. Čebelar« izhajalo, četudi samo šestkrat, zato pa v večjem obsegu in da je prinašalo za pouk čebelarjev prav zanimive in poučne stvari.

Posebno skrb pa je obračal odbor, da članom preskrbi neobdačenega sladkorja, kar je v tem času vsled prometnih ovir silno težavno in nevarno podjetje.

Že v jeseni l. 1914. je »Slov. Čebelar« objavil, da finančno ministrstvo spomladi l. 1915. ne dovoli pod nobenim pogojem neobdačenega sladkorja. Ker je bila l. 1914. zlasti jeseni skrajno slaba paša, da so bili panji v jeseni skoro povsod

popolnoma suhi, in četudi je društvo dobilo preteklo jesen dva vagona, t. j. 260 stotov neobdačenega sladkorja, vendar ta množina ni zadostovala. Člani, ki so jeseni premalo ali sploh niso naročili neobdačenega sladkorja, so se kljub izjavi finančnega ministra vendar obračali na društvo, naj preskrbi sladkor. Prizadevanju odbora se je le posrečilo, da je dobil od jesenskega preostanka še 1 vagon, t. j. 130 stotov neobdačenega sladkorja.

Tudi v jeseni tega leta je odbor zopet izposloval 130 stotov neobdačenega sladkorja in ga razdelil članom. Seveda bi odbor rad dobil vselej še več sladkorja, toda to ni mogoče. Ministrstvo določi gotovo množino sladkorja čebelarški zvezi v Kralj. vinogradih pri Pragi, in ta določi, koliko ga dobi posamezno društvo.

S tem bodi odborovo poročilo za leto 1915. zaključeno ter sledi

poročilo za leto 1916.

Da se odborovo poročilo preveč ne razširi, poroča odbor od začetka l. 1916. do danes kratko, da je bilo njegovo delovanje primeroma enako kot prejšnje leto. Tudi glede števila članov, podružnic in opazovalnic se ni nič izpremenilo. Le na željo kamniške čebelarске podružnice je odbor priredil na sv. Petra in Pavla dan, t. j. dne 29. junija, čebelarški shod na Rovih, ki je bil prav dobro obiskan. Na shodu je predaval nadučitelj g. Julij Slapšak iz Radovljice.

Glede neobdačenega sladkorja bodi omenjeno, da ga je odbor tudi spomladi izposloval 150 stotov. Ker je pa došlo toliko naročil, da bi ta množina nikakor ne zadostovala, se je odbor obrnil ponovno s prošnjo še za 50 stotov, ki jih je tudi dobil. Vsak čebelar je dobil toliko sladkorja, kolikor ga je naročil.

Odkar so se uvedle sladkorne karte za obdačeni sladkor, so čebelarji dostikrat v veliki zadregi posebno glede pitanja rojev. Prej je kupil čebelar, ako je neobdačeni sladkor že pokrmil, obdačenega, da je za silo pomagal rojem ali tudi plemenjakom. Sedaj pa tega ni več mogoče. Zaraditega se je odbor obrnil na zborovanje zastopnikov čebelarških društev na Dunaju dne 10. maja s prošnjo, da bi ministrstvo dovolilo tudi poleti en vagon če že ne neobdačenega, pa vsaj obdačenega sladkorja. Toda ta prošnja še do danes ni rešena in je za letos itak prepozno. Ravno zaraditega je odbor hotel poslati na to zborovanje zastopnika društva, da bi se osebno zavzel za stvar, toda takrat je bil civilni promet na železnici zaprt.

Za dobavo neobdačenega sladkorja za jesensko pitanje je že odbor storil vse potrebne korake, da ga pravočasno preskrbi. Pred kratkim smo dobili od »Zveze« poročilo, da bo ministrstvo dovolilo neobdačeni sladkor.

Pred sklepom poročila se spominja odbor, da je društvu ugrabila nemila smrt dne 4. januarja 1916 njegovega častnega člana in dobrotnika gosp. Frančiška Povšeta, komercialnega svetnika, deželnega in državnega poslanca, predsednika c. kr. kmetijske družbe itd. Vsi časopisi so slavili ob njegovi smrti zasluge tega velikega moža. Cilj vsega njegovega mnogoletnega delovanja je bil prospah kmetijstva sploh. Koliko je storil za vsako panogo kmetijstva posebej, tega vsega nihče ne ve in ne more vedeti, zakaj blagi pokojnik je bil skromen in je delal tiho, pa neumorno. Naše društvo je prejelo po njegovem posredovanju potom kmetijske družbe marsikatero podporo, zato mu je postavilo v »Slov. Čebelarju« skromen, a trajen spomin.

Tudi v odbor je posegla nemila smrt. Padel je za domovino junaške smrti v Bukovini sredi majnika l. 1915. g. Alojzij Koprivec v 32. letu starosti, nadučitelj v Selcih nad Škofjo Loko, katero službo je komaj nastopil. Prej je bil učitelj na Robu pri Vel. Laščah. Bil je neumoren pionir čebelarstva. Njegova čebelarška podružnica v Robu je bila vzorna. Njegova, saj jo je ustanovil on, ki ji je bil pravi oče. Tako skrbnih podružničnih predsednikov je malo. Zavoljo zaslug za čebelarško organizacijo ga je občni zbor čebelarškega društva izvolil pred tremi

leti za odbornika, ki se je, vesten kakor je bil, sej redno udeleževal. — Tudi njemu je »Slov. Čebelar« v znak hvaležnosti postavil trajen spomin s tem, da je priobčil njegovo sliko in življenjepis.

Na severnem bojišču je padel za domovino v dnevih od 28. novembra 1914 do 2. januarja 1916 g. Frančišek Gregorčič v starosti 28 let, doma od Šmarjete na Dolenjskem. Za hrabrost je bil že odlikovan s hrabrostno svetinjo. Bil je vnet in razumen čebelar. Sploh se je zelo zanimal za društveno življenje. Še preje kot vojak se je vselej udeležil občnega zbora. Vsledtega ga je občni zbor osrednjega društva izvolil odbornikovim namestnikom. — Tudi njemu je postavil »Slov. Čebelar« skromen spomenik.

Poleg teh navedenih je še mnogo drugih članov od zadnjega občnega zbora umrlo ali pa preloilo kri za cesarja in domovino.

K sklepu bodi še omenjeno, da je odbor posredoval pri raznih čebelarških zadevah, posebno v zadnjem času glede vojaških dopustov čebelarjev in pri oprostitvi čebelarjev, oddal v razne vojaške bolnišnice okoli 60 kg darovanega medu itd.

Kakor razvidite iz tega poročila, se je odbor trudil, kolikor mu je bilo mogoče v sedanjih razmerah, izpolniti svojo nalogo in dolžnost, Vi pa, cenjeni zborovalci, danes presodite to poročilo, ki je s tem končano.

Poročilo občni zbor vzame na znanje in odobri.

Za tajniškim poročilom poda blagajnik Hinko Zirkelbach

blagajniško poročilo.

Iz računskega zaključka za l. 1914. in 1915. razvidite, cenjeni zborovalci, da je odbor vestno in previdno gospodaril kljub temu, da je izostala vsled nastale vojne vsakoletna običajna državna podpora za l. 1914. v znesku 1300 K. Na to vsoto je odbor začetkom l. 1914. z vso gotovostjo vnaprej računal in je na tej podlagi prirejal shode in tečaje. Tudi l. 1915. je izostala državna in deželna podpora. Vendar ima društvo danes še nekaj premoženja.

Največ stroškov provzroča društvu njegova duša »Slov. Čebelar«. Četudi izhaja sedaj »Slov. Čebelar« samo šestkrat v letu po dve številki skupaj, vendar berila ni dosti manje kot preje, ko je izhajal vsak mesec. Prihrani se le šestkrat ovitek, poštšina in ekspedicija. Računati pa je treba, da je bilo l. 1915. plačane precej manj članarine kot l. 1914. in da se je med vojno kakor vse, tako tudi tisk in papir podražil. Papir se je do danes podražil kar za 300%.

Upati smemo, da bo društvo še nadalje, četudi v omejenem obsegu, delovalo ter da srečno prebije sedanje hude čase, in napoči dan srečnega miru, katerega vse željno pričakuje. Po vojni se bo vse gospodarstvo, med katero spada tudi čebelarstvo, nanovo preuredilo in oživilo. Da se to kmalu zgodi, v to nam pomaga Bog in naš zaščitnik sv. Ambrož!

Pri blagajniškem poročilu pojasni blagajnik, da so terjatve, navedene v bilanci l. 1915., sedaj docela poravnane, in da so točke 1., 2. in 3. zato med dolgovi, ker je blagajnik dobil račun šele v februarju 1916.

Tudi blagajniško poročilo občni zbor odobri in izreče odboru absolutorij. Nato sledi volitev odbora.

Občni zbor izvoli soglasno ves stari odbor. Le namesto v boju padlega nadučitelja g. Alojzija Koprivca se izvoli preč. gosp. prelat Andrej Kalan, za odbornikovega namestnika namesto v boju padlega g. Frančiška Gregorčiča g. Mihael Kunovar ter za pregledovalca računov namesto g. Jakoba Hladnika g. Alojzij Trink.

Odbor je sedaj sledeči:

Predsednik g. Hafner Matej; podpredsednik g. Humeck Martin; tajnik, blagajnik in upravnik g. Zirkelbach Hinko; odborniki: gg. prelat in kanonik Kalan

Andrej, Buković Avgust, Strgar Janko, Slapšak Julij, Rojina Frančišek kot virilist; namestnika: gg. Vidmar Matej in Kunovar Mihael; pregledovalca računov: gg. Črnič Ivan in Trink Alojzij.

Ker je mogoče, da je lahko več sedanjih odbornikov še poklicanih v vojaško službo, zato občni zbor pooblasti one odbornike, ki so prosti vojne službe, da vodijo do konca vojne društvene posle.

Raznoterosti.

Občni zbor določi za čist iztrčan med 5 kron za kilogram. Ta cena za sedanje razmere nikakor ni previsoka.

Gosp. urednik Rojina priporoča nove, zelo praktične in ne predrage steklenice za med. Občni zbor prepusti to stvar odboru.

Pred sklepom občnega zbora povzame besedo g. Buković ter v zelo poljudnem in zanimivem govoru opisuje Alberti-Žnideršičev panj, njegove dobre in slabe strani, in katere napake so se že odpravile, ter pripomni, da ta panj ni za vse kraje prikladen in priporočljiv.

Po govoru g. Bukovica zaključi preč. g. prelat občni zbor.

Gosp. urednik Rojina se v imenu zborovalcev zahvali preč. gosp. prelatu kot hišnemu gospodarju za vodstvo občnega zbora in prijazen sprejem.

Premoženje z dne 31. decembra 1914.

Tek. št.		K	h
1	Vloga rezervnega zaklada	33	67
2	Obresti vloge pod št. 1 za l. 1912, 1913 in 1914	4	85
3	Vloga v tekočem računu	188	97
4	Obresti vloge pod št. 3	20	97
5	Vloga v poštni hranilnici	303	96
6	V blagajni	137	35
7	Posojilo za zalogo čebelarskega orodja	804	23
8	Terjatve za inserate	121	—
9	Inventar	1000	—
10	Zaloga 7026 etiket à 100 kom. 3 K	210	78
	Skupaj	2825	78

V Ljubljani, dne 21. decembra 1914.

Hinko Zirkelbach,
t. č. blagajnik.

Pri pregledovanju našla vse v redu in odobrila:

Ivan Črnič, l. r.

Alojzij Trink, l. r.

Računski

»Slovenskega osrednjega čebelarskega

Tek. št.	Dohodki	K	h
1	Saldo blagajne 31. decembra 1913	31	85
2	Saldo poštne hranilnice 31. decembra 1913	168	04
3	Članarina in naročnina za »Slovenskega Čebelarja« za l. 1914	3711	61
4	Za inserate	257	57
5	Za prodane letnike	6	50
6	Deželna podpora	1500	—
7	Izkupilo za prodane panje	29	—
8	Izkupilo za 974 komadov etiket	33	96
9	Za sladkor	279	95
10	Vrnjenih 5 deležev à 10 K od bivše čebelarske za- druge v Ilir. Bistrici	50	—
11	Obresti poštne hranilnice za l. 1913	3	73
		6072	21

sklep

društva« v Ljubljani za leto 1914.

Tek. št.	Stroški	K		h	
		K	h	K	h
1	Za »Slovenskega Čebelarja« pro 1914:				
	1. Tisk	1920	26		
	2. Vezava, franktura in ekspedit	872	20		
	3. Honorar uredniku	400	—		
	4. Stroški uredništva	107	20		
	5. Sotrudnikom »Slovenskega Čebelarja« za l. 1913 in 1914	430	—		
	6. Klišeji in risbe	176	50		
	7. Etikete kot priloga »Slovenskega Čebelarja«	40	—		
	8. Honorar upravniku, tajniku in blagajniku	250	—		
	9. Položnice	43	30		
	10. Manipulacija in provizija poštne hranilnice	23	87	4263	33
2	Potnina odbornikov			150	—
3	Nakup 3 panjev za predavanja			30	—
4	Za opazovalnice			111	19
5	Shodi in tečaji			553	71
6	8000 etiket za zalogo			163	60
7	900 dopisnic z znamkami in s firmo			53	90
8	Članarina čebelarski zvezi v Pragi za l. 1912, 1913, 1914			12	—
9	Poština, kolki in brzojavi			63	67
10	Društvene tiskovine			31	50
11	Ustanovni stroški ljublj. podružnice			26	60
12	Razno			21	40
13	Saldo 31. decembra 1914:				
	1. blagajne	137	35		
	2. poštne hranilnice	303	96		
	3. Vloga na tekoči račun	150	—	591	31
				6072	21

Računski

»Slovenskega osrednjega čebelarskega

Tek. št.	Dohodki	K	h
1	Saldo blagajne 31. decembra 1914	137	35
2	Saldo poštne hranilnice 31. decembra 1914	303	96
3	Članarina in naročnina »Slovenskega Čebelarja« za l. 1915	2489	70
4	Za inserate	45	64
5	Darilo	24	—
6	Razno	1	60
7	Obresti poštne hranilnice za l. 1914	5	74
8	Dvig iz tekočega računa	200	—
		3207	99

Imetje

Bi-

Tek. št.		K	h
1	Vloga rezervnega zaklada	38	52
2	Obresti vloge pod št. 1 za l. 1915	1	80
3	Vloga v tekočem računu	9	94
4	Obresti vloge pod št. 3	11	24
5	Vloga v poštni hranilnici	957	30
6	Posojilo za zalogo čebelarskega orodja	804	23
7	Terjatve za inserate	69	69
8	7026 etiket à 100 kom. 3 K v zalogi	210	78
9	V blagajni	320	16
10	Terjatev sladkornega kartela za sladkor	425	76
11	Terjatev za povračilo žel. voznje juž. žel. od sladkorja	328	—
12	Inventar	1000	—
		4177	42

V Ljubljani, 21. decembra 1914.

Hinko Zirkelbach,
t. č. blagajnik.

Resnici na ljubo.

Lakmayer.

(Dalje.)

V »Slovenskem Čebelarju« št. 8 do 12 leta 1915. in v vseh dosedaj izšlih številkah letošnjega letnika čitamo v člankih pod naslovom »Resnici na ljubo« mnenje naših sočebelarjev gledé Alberti-Žnideršičevega panjú.

Borba za ta panj je nastala vsled očitania napak, ki jih je bil pri njem zasledil in objavil v našem čebelarškem glasilu gosp. Fil. Podgornik in pozval čebelarje, naj povedo, kako ravnaajo s tem panjem, da dosežejo to, kar se zdi njemu in še mnogim drugim čebelarjem nemogoče.

Oglejmo si to borbo.

Gosp. Podgornik je našel naslednje napake:

1. Zaradi železnih palčic se ne da Alberti-Žnideršičev panj zožiti.
2. Premikanje satnikov, ako je panj poln čebel, je težavno.
3. Zaradi pritrdjevanja satnikov po čebelah k palčicam je premikanje satnikov pretežko.
4. Odstranjevanje deščic zaradi prizidkov nelahko, in slednjič
5. izvrševanje raznih opravil, pri katerih se mnogo čebel stre, je nerodno in počasno.

Prizna pa, da se v tem panju čebele hitro razvijajo in pa izvrstno prezimijo.

Odgovarjajo mu na njegov poziv sledeči gospodje v glavnem nekako takole:

Gosp. Humek najprej graja ton, v katerem gosp. Podgornik zahteva pojasnil, namesto da bi »prosil«.

Vsled skupne ljubezni do čebelic in vsled istih namenov, ki jih pri čebelarstvu gojimo, mislim, da smo ali vsaj imamo biti prijatelji med seboj, zato pa tudi ne smemo zameriti mlajšim svojim tovarišem, ako od nas zahtevajo pouka.

Jaz v zahtevi gosp. Podgornika nisem našel ničesar žaljivega. Kako vesel bi bil, ako bi kazali n. pr. moji učenci toliko zanimanja za dobro stvar in zahtevali pojasnil!

Gosp. Humek ne trdi v svojem odgovoru, da je Alberti-Žnideršičev panj absolutno najboljši, a trdi, da se v njem vsako čebelarško opravilo izvrši lahko in hitro, ne da bi bilo treba čebel mečkati itd.

Gosp. Kraker navaja svojo izkušnjo s panjem, ne da bi se dotaknil osebe gosp. Podgornika in je s panjem popolnoma zadovoljen, ker je dosegel ž njim popoln uspeh, kar tudi s številkami dokaže.

Gosp. Žnideršič, preureditelj Albertijevega panjú, katerega pravzaprav kritika gosp. Podgornika najbolj zadeva, pripoznava, da je res treba pri tem panju imeti več spretnosti kot pri drugih, hvali pa njegovo prikladnost za prevešanje in trdi, da se pri nobenem panju ne da tako hitro vsako opravilo izvršiti kot v tem. Ne ugovarja mnenju gosp. Podgornika, da bi se ne strlo v njem več čebel kot v drugih, odločno pa je pripravljen zagovarjati njegovo mero in prevešanje.

Gosp. Sajevec priporoča gosp. Podgorniku potrpežljivost in dvomi, da bi se v kakem drugem panju moglo lažje in hitreje kako čebelarско delo izvršiti kakor ravno v Alberti-Žnidersičevem panju. Za nepotrebno in malenkostno smatra vsako zoževanje panjů in je prepričan, da v bistvu še dolgo ne bo prekosil noben drug panj tega panjů.

Gosp. Al. Ž. stvarno razlaga gosp. Podgornika napake in vzrok njegovega neuspeha pri prvih poizkusih čebelarjenja v njih. Poudarja in dokazuje, da je prvi pogoj uspešnega čebelarjenja v teh panjovih pravočasno prevešanje satnikov, in ob času, ko so čebele na paši. Svetuje mu, naj si za dva Alberti-Žnidersičevega panja nabavi še enega eksportnega, ki ga bo zalagal s čebelami, da mu ne bo treba zoževati vališča. Trdi slednjič, da daje ta panj največ medu in da bo industrijaliziral naše čebelarstvo.

Gospodu J. Kosiju se je panj tako priljubil, da ga nobena kritika ne spravi od začrtanega mu pota. Njegove hibe odstranjuje in oblažuje kakor ve in more. Opravila v njem mu ne delajo, razen odstranjevanje matičnih mrež, nobenih težkoč. Pločevinaste mreže je zamenjal z lesenimi. Pojasnjuje način prevešanja. Pri prevešanju pusti tri sate z odprto zalego v sredi vališča. Sat, na katerem je našel matico, potisne v sredo. Na ta način zabrani, da bi matica silila v medišče, in čebele v medišču se ne čutijo osirotele. Kadar se paša razvija in zalega na teh treh satih dozoreva, jih prevesi v medišče, ko je iz medišča tri medene preselil v vališče. S tem omejuje preobilno zaleganje.

Gosp. Milošu K. ugaja pri teh panjovih to, da se odpirajo le zadaj, in se tako veliko panjev spravi lahko na malem prostoru v skladnico. Pritrjuje gospodu Podgorniku, da je delo v albertijevcih bolj nadležno, ker prilepijo čebele satnike na strop in rešetko, — da pa to ne pride v poštev. Pravi, da dosežemo iste uspehe v albertijevcih kot v amerikancih, z ozirom na prostor pa da imajo prednost albertijevci. Sploh je s panjovi tega sistema popolnoma zadovoljen.

Gosp. Fr. Vadnal se v članku »Utrinki« veseli kritik, s katerimi izkušeni čebelarji dokazujejo vrline albertijevcev. Hvali panj, ker z ozirom na njegov ustroj ni drag. Čebelarji ž njim že sedmo leto in je z uspehi prav zadovoljen. Le nekaj novih priprav si je omislil (prestrezalo in kozico), da lažje izvršuje razna opravila v njem.

Gosp. Barle, ko se je ponorčeval iz gospoda Podgornika in tovarišev, meni sledeče:

Uspeh čebelarstva je zagotovljen pri panjih velike mere in močnih družin, zato odpade vsako zoževanje. Svetuje združevanje slabičev. Zagotavlja gosp. Podgornika popolnega uspeha, kadar si pridobi več prakse, in to dokazuje z uspehi svojega čebelarjenja v Alberti-Žnidersičevih panjovih.

Končno zagovarja Alberti-Žnidersičev panj še gosp. J. Verbič, ki odločno odklanja vsako neugodno kritiko, ker je neutemeljena, kar dokazuje njegova večletna izkušnja. Z nobenim panjem drugih sistemov

nima tako malo in lahkega dela in toliko uspeha kot s tem. Drugi panjovi: Droryjev, gerstungovec, kranjič, amerikanec — vsi mu služijo le kot učilo - strašilo in hirajo. Dokazuje gospodu Podgorniku, da je njegovega neuspeha in zlasti onega mastenja čebel itd. kriva njegova nespretnost, prepozno prevešanje, pridruževanje čebel ob času, ko se je panj že pripravljaj za rojenje itd. Zagovarja listanje, ki naj se vrši le o pravem času, pa takrat pravilno. Zoževanje smatra za nepotrebno in dokazuje, da je panj cenen v primeri z donosom medu. Navede dobre lastnosti tega panj: izborna prezimljenje, možnost prezimljevanja rezervnih matic v mediščih, lahko in hitro spomladansko pregledovanje, pripravnost prevažanja v pašo, mnogoštevilno spravlanje panjev v skladišnice na malem prostoru in pitanje od zadaj ali od zgoraj.

Priporoča gospodu Podgorniku, da obišče kak učni tečaj, da se seznani z načinom čebelarjenja v tem panju.

Gosp. Podgornik »si vzame k srcu« te ugodne kritike in blagohotne opomine, obljubi, da se bo poboljšal in opravičuje v zadnji številki »Slovenskega Čebelarja« nekatere svoje trditve, veseli ga pa, da je s svojim člankom koristil čebelarji stvari.

Opozarja, da si zagovorniki Alberti-Žnideršičevega panj tudi nekoliko nasprotujejo. Eni namreč trdijo, da se vse v njih »igraje in hitro« opravi, drugi pa, da mu priporočajo »potrpljenje«. Ne zdi se mu lepo in prav, da nekateri odrekajo razumnost v čebelarstvu onim, ki jih je vprašal za svet, in to edino zato, ker so mu ta panj odsvetovali in mu priznali hibe. Menda ne prištevajo k nerazumnim »junakom« tudi Gerstunga . . . itd. ?

Končno opozarja, da z listovnimi panji tudi drugi niso zadovoljni, da celo gosp. Žnideršič ne, ker je pisal v knjigi »Unsere Bienen«, da mora iz lastne izkušnje pritrditi, da stojé listovni panji, kar se tiče izvrševanja čebelarških opravil v njih, daleč za onimi, ki se opravljajo od zgoraj, in da celo izumitelj, gosp. Žnideršič, ni fanatičen priporočevalec svojega panj.

Gosp. Podgornik prizna, da je racionalna mera 25×40 cm edino prava, in prevešanje dober pripomoček, da se doseže večji donos medu.

Za tem uvodom, v katerem sem obkratnem podal nekaj izvleček vseh kritik in zagovora gosp. Podgornika, naj bo tudi meni dovoljeno nekaj dodati.

Gosp. Žnideršič zagovarja svoj panj mirno, stvarno, brez vsake hvale in posebnega priporočevanja. Prizna pomanjkljivosti in trdi, da je odločno pripravljen zagovarjati panjevo mero in čebelarjenje s prevešanjem. To dvojno trditev prav gotovo vsak napredni čebelar z obema rokama lahko podpiše. Res je pa tudi, da za tako čebelarjenje ni neobhodno potrebno palic iz pocinkanih železnih žic, mrež za vrata in okenca, kovinastih nosilcev za rešetko, zapon itd. Nujno je pa, da ima čebelar pravilno narejen panj velike mere z mediščem. Nujno je, da ima večletno prakso, ročnost in spretnost v prevešanju in da si prisvoji po-

polno spoznavanje čebele in njenih potreb. Nujna sta za čebelarstvo ugoden kraj in dobra paša, in kar se samoobsebi razume, ugodno vreme. Zato pa vidimo, da čebelarji tudi drugod, kjer nimajo in ne poznajo Alberti-Žnideršičevega panjů, čebelarijo ugodno, da, celo sijajno, ali vsaj tudi s takim uspehom, o kakršnem pripovedujejo gg. kritiki.

Prevešanje satnikov in raba matične mreže ni povsod nova. Nov pa je način prevešanja za čebelarje s kranjsko čebelarjovko, ki ga gosp. Žnideršič priporoča po svoji večletni izkušnji, in novo je tudi to, da si gosp. Žnideršič svojega napredka ni prihranil sam zase, ampak ga je tudi drugim blagohotno privoščil, da po njegovem zgledu tudi drugi dobičkanosno čebelarijo. In zato mu bodi vsa čast in hvala!

Pred 46 leti sem prišel kot otrok v vzgojo k stricu, ki je bil navdušen čebelar. Na njegovem vrtu je stalo šest hišic, panjev, stoječih na preprostem podstavku. Vsaka ta čebelna hišica ali panj take oblike je imel svojo streho. Panji so bili torej pokončni in s premakljivim delom. Satniki so bili nekako 20×25 cm veliki in uvrsteni v treh medsebojnih panjevih oddelkih. Ti so bili med seboj ločeni s približno 7 cm širokimi deščicami. Preprosto ljudstvo je še takrat čebelarilo v izdolbenih ležečih hlodih, seveda z nepremakljivim satjem; nekako tako, kot tukajšnji čebelarji v kranjičih.

Ker me je čebelarstvo jako zanimalo, zato seveda me ni bilo treba dvakrat klicati, naj pridem pomagat. Kako smo pa takrat čebelarili?

Za zimo smo izpraznili prvo in drugo nadstropje in pustili čebele le v pritličju na zadostni zalogi medu. Satnike smo pokrili z deščicami, nanje in pa za slepo okence položili slamnate blazine, panji še zunaj, ker so stali na prostem, ovili s slamo, kakor se ovija za zimo železna cev vodnjaka, žrelo smo zamrežili in na strehe vseh poleg sebe stoječih panjev položili smo desko in to obtežili z debelimi kamni, da jih ni vihar prevrnil. Vzamljenje je bilo končano.

Spomladi smo osnažili ob lepem, solnčnem dnevu panjeva dna, in če je bilo potrebno, odmaknili deščice, da je nastala v sredi nad gnezdom mala odprtina in poleg te postavili skledico s toplim medom, čez njo pa poveznili škatlo in zatlačili s cunjami.

Kadar so se razvile čebele v pritličju tako, da ni bilo več prostora, odstranili smo deščice stropa in izpustili smo čebele v prvo nadstropje. A vse zaležene satnike smo prevesili v ta oddelek, v pritličje smo pa dali satnike, kakršne smo že imeli, izdelane in le začete. Ko je bilo tudi v pritličju satje izdelano in polno zalege in čebel, odprli smo drugo nadstropje, medišče, in prevesili tja le nekaj zaleženih satov, dodali pa prazne satnike.

V stropu, ki je ločil drugo od prvega nadstropja, smo napravili matično primitivno mrežo, da niso mogli matica in trotje v medišče. Kako? Razumnost strica si je znala pomagati. Odmaknil je stropne deščice in mednje vtaknil nekako 4 mm debele latice. Ko je deščice

trdo k sebi stisnil, je latice polagoma izvlekel in — matična mreža je bila narejena.

Tako smo torej prevešali. In z uspehom, ker medu smo imeli vselej dosti, rojev pa v šestih letih le dva.

Seveda, ako bi isti način poizkusili z našo kranjsko rojivko in ne imeli dosti izdelanih satov, oziroma medsten, imeli bi v dveh oddelkih (v pritličju in prvem nadstropju) polno trotovine in trotov. A mi smo čebelarili z nerojivimi črnimi čebelami, pa dobrimi medaricami.

Prevešanje je prav gotovo v severnih krajih bogve kako staro! Ni pa staro čebelarjenje s satniki velike mere! Zlasti ne mere 25×40 cm, ki jo je vpeljal Gerstung vsled svojega opazovanja, da čebele izdelujejo v prosti naravi navadno sate te mere.

Za naše rojivke je to neobhodno potrebno, ker se ž njo doseže neprimerno hitri razvoj čebelne družine, ako je le mlada, zdrava matica in zadostna paša ob ugodnem vremenu in spretnosti čebelarja. In več čebel, več nabere!

Ker so torej dani pri Alberti-Žnidersičevem panju vsi pogoji k hitremu razvoju in se s pravilnim prevešanjem zabrani rojenje, ni nobenega dvoma, da ta panj ustreza vsem zahtevam modernega, dobičkanosnega čebelarstva na Kranjskem.

Res je pa, da se isti uspehi dosežejo tudi pri drugih panjih velike mere, ako se pravilno preveša, in zato se nikakor ne smejo taki panji kratkomalo zavreči, ker morda niso enako opremljeni kot so albertijevci. Ako bi se domišljevali, da sploh ni več mogoče kaj boljšega izumiti, bi utegnili precej občutno oškodovati naše čebelarstvo. Prav gotovo bodo tudi naši zanamci kaj izboljšali!

Konec prihodnjic.

Koroške podružnice.

Slovensko čebelarsko društvo za Koroško naznanja, da je sladkor za jesensko pitanje 1916 in obenem za vigradno pitanje 1917 dovoljen. Glede na pičnost ter veliko potrebo istega za ljudi, visoko c. kr. ministrstvo ni moglo dovoliti niti polovico zaprosene množine. Vendar pa moramo vpoštrevati današnje razmere in biti moramo hvaležni tudi za ta dar.

Sladkor bo veljal (če ne zviša ali ni zvišala železnica voznine) na Koroško došel 74 vin. kilogram ali 74 K metrski stot. Vožnjo od Celovca bo moral plačati vsak posameznik na svoji postaji pri prejemu.

Pošiljal se bo sladkor le po železnici, in more poslati tovarna le v vrečah po 100 kg. Manj kot po 50 kg se sploh ne bo razpošiljalo in to tudi le v toliko, kolikor bo mogoče nakupiti vreč. Vreča se bo prejemniku posebej zaračunila.

Spomladi se sladkor ne bo oddajal.

Ves naročeni sladkor mora biti plačan vnaprej, in če bi se ga ne moglo poslati dovolj, se bo ostali denar vrnil.

Pri naročitvi je naznaniti razločno pisan naslov, pošto, železniško postajo, davčni okraj in število vzimljenih panjev.

Sladkor naročijo podružnice skupno. Skupno pa ga naročijo tudi lahko drugi udje, kar je celo priporočati. V takem slučaju poslati je društvu poseben zaznamek istih udov, koliko žele sladkorja in koliko bodo vzimili panjev. Po razdelitvi sladkorja poslati je pri skupnih naročilih tak izkaz finančni straži dotičnega kraja.

Sladkor je samo za ude našega društva, in sicer za take ude, ki morajo radi slabega vremena in paše zasilno krmiti. Največja množina na (četudi velik) panj je 5 kg za jesen in pomlad vkup. Radi pičlosti sladkorja pa se ne bo mogla doseči niti ta množina.

Po odredbi visokega c. kr. ministrstva in naše državne čebelarske zveze je sladkor, kakor že omenjeno, samo za ude. Nikakor se ne sme zgoditi, da bi naročil kak ud morda tudi sladkor za čebele sorodnikov, prijateljev ali sočebelarjev, če ti niso udje. Ravno na podlagi števila udov ministrstvo sladkor dovoli. Kdor noče podpirati našega lepega lista in naših stremljenj z borimi tremi kronicami, naj dobi tudi sladkor kjerkoli hoče.

Na vse predstoječe se bo natanko pazilo.

Naslov za vse pošiljatve je: Josip Jekl, pošta Galicija na Koroškem.

Pripomba: udnina se naj zraven denarjev za sladkor ne pošilja.

Od Osrednjega čebelarskega društva v Ljubljani.

Glede neobdačenega sladkorja se naznanja, da bo tovarna radi pomanjkanja vreč poslala samo vreče po 100 kg. Ker tudi v Ljubljani ni dobiti ne vreč, ne blaga za vreče, si odbor Osrednjega čeb. društva ni mogel pomagati drugače, kakor da bo poslal sladkor podružnicam, da ga porazdele predsedniki posameznim udom, ki naj prinese vreče sabo. Deloma se bo poslal sladkor tudi nekaterim članom skupno. Vse to se bo pismeno naznanilo. Ker je bilo dovoljenih namesto 300 stotov samo 100 stotov sladkorja, odbor nikakor ni mogel ustreči pri razdelitvi vsem željam, zlasti se ni mogel ozirati na večja čebelarska podjetja, katerim bi z malo množino itak ne bilo pomagano. Kadar se dovoli drug sladkor, pridejo prvi na vrsto oni, ki ga zdaj niso dobili.

Odbor.

Odborova seja dne 29. julija. Navzoči: gg. Hafner, Slapšak, Rojina in Zirkelbach. Odbor sklene soglasno, da se naroče legnarji za prenašanje čebel na pašo, ki se proti primerni odškodnini izposojujejo članom. Tajnik poroča o denarnem stanju ter prečita došle dopise. Razgovor o občnem zboru in raznih društvenih zadevah.

Odborova seja dne 8. septembra. Navzoči: gg. Hafner, prelat Kalan, Slapšak, Bukovic, Rojina in Zirkelbach. Tajnik in blagajnik poroča, da je ministrstvo dovolilo »Zvezi čebelarških društev« v Kralj. Vinogradih pri Pragi komaj tretjino zaprosene množine neobdačenega sladkorja, in da zato tudi naše društvo dobi od te množine le 100 stotov, tedaj dve tretjini manj, kolikor so člani naročili. Tudi pri razpošiljanju bodo nastale velike ovire, ker je tvrdka naznanila, da zaradi pomanjkanja vreč pošlje sladkor le v vrečah po 100 kg in ne tudi po 50 kg in da zaradi pomanjkanja osebja ne prevzame posamezne pošiljatve, marveč pošlje le skupno naročilo na društvo. Odbor se posvetuje o načinu, kako naj bi se sladkor razdelil v teh okoliščinah, ter naposled sklene, da se sladkor odda v vrečah po sto kilogramov na posamezne postaje zanesljivim osebam, pri katerih ga podrobno dobe čebelarji. Odbor tudi določi, koliko kdo dobi sladkorja. Tajnik in blagajnik se pooblasti, da vse potrebno ukrene glede razdelitve sladkorja. Nadučitelju g. Šemrlu Ivanu v Lescah se na prošnjo izredno dovolita dva Žnideršičeva panja.

Pozor!

Pozor!

Primorski čebelarji v vojnem pasu prosijo kranjske čebelarje, naj vzemo kakih 100 panjev čebel v svoje varstvo. Kdor ima kaj usmiljenja v svojem srcu in prostora v čebelnjaku, naj naznani svoj naslov in koliko čebelnih beguncev je pripravljen sprejeti, Osrednjemu čebelarskemu društvu v Ljubljani. Notranjskim čebelarjem blizu postaj se v prvi vrsti nudi lepa prilika storiti dobro svojemu bližnjemu.

Darujte kaj medu za naše bolne vojake!

Vsak po svojih močeh naj v svojem okraju daruje kaj medu za bolne vojake po bolnišnicah. Kdor podpira bolne vojake, podpira s tem tudi domovino. Za Ljubljano sprejema darove Osrednje čebelarsko društvo.

Udnina (3 K) in reklamacije naj ss pošiljajo upravnistvu »Slovenskega čebelarja« v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku »Slovenskega čebelarja«

Fr. Rojinu, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.